

1898 - 1993

Врши дужности

ЛИСТ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ" — ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ
ГОДИНА 1 * БРОЈ 1 * 16. МАЈ 1996. * ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Уз Дан школе

ОСТВАРУЈЕМО ЗАВИДНЕ РЕЗУЛТАТЕ

Наша школа је основана Одлуком Скупштине општине Горњи Милановац број 1-06-121 од 22. 11. 1991. године. Актом о

крајем 1990. године, али је градња отпочела тек 30. марта 1992. године. Поступак у вези са избором локације сувише је дуго трајао,

оснивању Школа је добила назив Нова IV основна школа, а настала је деобом Основне школе "Момчило Настасијевић". За школско подручје одређен је део града северно од Плавог моста као и насељена места која обухватају Осморазредна школа у Враћевшници и четвороразредне школе у Мутњу, Мајдану, Сврачковцима, Горњој Врбави, Доњој Врбави, Белом Пољу и Горњој Црнући. На предлог Извршног одбора, Скупштина општине усвојила је почетком марта 1993. године назив школе: Основна школа "Десанка Максимовић".

Матична школа у Горњем Милановцу своје прве ученике уписала је у три одељења првог разреда у септембру 1992. године. Број одељења се из године у године повећавао, а Школа је за свој рад све до 3. 05. 1995. године користила врло скучен и неуслован простор у ОШ "Момчило Настасијевић".

Средства за изградњу школе почела су да се издвајају из комуналног доприноса још

изгубљено је драгоцене време, прикупљена средства су девалвирала, Борба да се школа приближи што више својој кући плаћена је високом ценом. У крајње неповољним условима санкција, ратног окружења и незапамћене инфлације, средствима општине и Републике Србије учињено је оно што се многим чинило немогућим. Извођење радова поверено је предузећу "Градитељ" из Г. Милановца.

Изграђен је главни део школске зграде, а 3. децембра 1995. године предата је на употребу и изузетно лепа физкултурна сала. У објекте и опрему до сада је уложено око 18.000.000 динара.

Све што је урађено и купљено изузетно је. Успостављен је примеран кућни ред, инвентар и објекти чувају се као своје најдраже. Међутим, да би школа испунила основне услове за нормалан рад, потребно је још доста средстава. Недостаје учioniчки простор. Школа ради и у међусмени, нема ни једног кабинета, а набавка неопходних

Наш
интервју
са
Дражимиром
Марушићем,
председником
Скупштине
општине

**ЉУБАВ ПРЕМА РАДУ НОСИ
СЕ ИЗ ПОРОДИЦЕ И ШКОЛЕ**

Страна 2.

учила тек је на самом почетку. Надамо се да ће се наставити изградња трећег дела школе са 8 учионица, да ћемо септембар дочекати са више учила и кухињом опремљеном за нормалан рад.

Школа сада има 930 ученика распоређених у 40 одељења, од чега у матичној школи 689 ученика у 21 одељењу. У школи је запослен 71 радник, а од тога са високом спремом 11, са вишом 34, средњом 11 и осмогодишњом школом 15.

И поред неповољних услова у погледу учioniчког простора, кабинета и учила, у школи се остварују веома запажени резултати како у настави тако и у ваннаставним активностима. Наставнички колектив веома је складно укомплектован, сви предмети су стручно заступљени и ентузијазмом, који охрабрује, остварују се циљеви и задаци прописани Наставним планом и програмом. На свим такмичењима у оквиру наставе и ваннаставних активности наши ученици постигли су изузетне резултате. Са ученицима, осим веома ретких изузетака, нема васпитних проблема. У Школи влада примерна радна дисциплина, чему у значајној мери доприноси и организовано такмичење одељењских колектива у укупном односу према школским обавезама.

У жељи да активност ученика и наставника подигнемо на још виши ниво, као и да оно што радимо постане доступно широј јавности, покренули смо и школски лист који треба да чува од заборава све оно што је урађено и што подстиче на нова прегнућа.

Са надом да ће нам сваке године бити боље — нашим ученицима, наставницима и родитељима честитам Дан школе, а Редакцији први број школског листа.

Милета Мијаиловић, директор

Наш интервју са председником СО Дражимиром Марушићем

ЉУБАВ ПРЕМА РАДУ НОСИ СЕ ИЗ ПОРОДИЦЕ И ШКОЛЕ

У среду, 29. априла, чланови Литерарно-новинарске секције, са директором школе Милетом Мијаиловићем и наставником Миливојем Трнавцем, посетили су првог грађанина наше општине. Био је то први озбиљни новинарски задатак за Снежану Михајловић, Јелену Стојановић, Катарину

Вучићевић, Снежану Лазић, Марију Ђуџуз и Владимира Вуловића.

У име Секције, Снежана Михајловић најпре је захвалила градоначелнику Марушићу што је, и поред бројних обавеза, одвојио време за мале новинаре, а потом за све оно што је учинио за нашу школу и општину у целини.

Први новинарски задатак: чланови Литерарно-новинарске секције са председником СО Горњи Милановац Дражимиром Марушићем

• Ви, председниче, много радите. Шта Вас покреће на толику активност?

- Захваљујем на комплиментима. Иначе овакво питање нисам добио ни од правих новинара. Шта ме покреће на рад? Пре свега, појединац не може ништа сам. А да би се радило, потребни су програми. Партија чији сам представник сачинила је програм који одговара грађанима наше општине. Раније се у нашем граду улагало у фабрике. Сада је ред да се окренемо другим делатностима. Одавно смо свесни да су Гопрњем Милановцу потребне две школе - једна основна и једна средња - да треба решити проблем воде, да је и музеј логична потреба... Моји сарадници и ја смо јединствени. Настојимо и успевамо да остваримо што грађанима обећамо јер се то сваке четврте године проверава на изборима.

А лично ангажовање, љубав према раду, то је оно што сам почео из породице и школе. Ваш директор био је мој наставник. То истичем са поносом.

• Наша школа је лепотица града. Све што је у њој изграђено чувамо као своје најдраге, али још много тога нам недостаје. Шта се може урадити у овој години на доградњи простора за нашу школу?

- Мало сам тужан што Четврта основна школа није довршена, а била би да није било неспоразума у вези са локацијом. Изгубљено је драгоцено време... Претпостављам да ће у овој години бити окровљена друга фаза, опремљена кухиња и набављена учила. Истина систем "Рзав" нас је исцрпео, али наш је циљ да се школа заврши. Радићемо сопственим средствима. У јуну ће отпочети радови. За годину дана

биће у потпуности завршени радови на вашој школи, школи за 21. век. Истовремено ћемо радити и на реновирању сеоских школа. Прва на реду је школа у Љутовници. То је мала школа, али није нам циљ да затварамо мале школе.

• И поред тешких услова, посебно кад је реч о недостатку учила, у овој школској години постигли смо завидне резултате на бројним такмичењима. Желели бисмо и ми и наши наставници, и више и боље, али је то немогуће без савремених учила. Шта се у том смислу може учинити до почетка нове школске године?

- Сасвим сигурно обезбедиће се новац за најнеопходнија наставна средства и учила.

• Центар града нам је препорођен. Блистају споменици наших великана, а фасада Старог суда делује фасцинантно. Када ће та зграда оживети за културне садржаје?

- У септембру, а најкасније до краја године. У њој ће бити локална телевизија, библиотека, галерија... Наредне године реновираћемо позоришну салу у Клубу Војске Југославије. Све се то финансира из средстава самодоприноса.

• У последњих неколико година наш град је израстао у значајан спортски центар. Имамо екипе у високом такмичарском ранговима (женска екипа РК "Типопластика" сигурно ће се пласирати у Прву лигу) али немамо одговарајуће терене. Шта ће се у том смислу радити?

- У последње три године направљене су две спортске хале (од којих је једна у вашој школи). У њима једино не могу да се играју рукометне

утакмице. Овај град мора да смогне снаге, а и уз помоћ Републике, да изгради спортску халу. Треба бити реалан. Овај град је подизао фабрике. Имамо највише фабрика у односу на број становника. Спортска хала ће ући у програм за наредне четири године. Планирамо изградњу спортског центра и проширење теретане у Техничкој школи. У плану је преграђивање Деспотовице на три места... Јаснију представу о томе имаћемо у јануару 1997. године.

• Можете ли нам рећи нешто охрабрујуће у вези са младима и условима за њихову забаву?

- Основни проблем је недостатак простора за културне садржаје. Морамо користити постојеће објекте и сачекати да се опреми зграда Старог суда. Међутим, нешто се догађа. Имали смо концерте на отвореном простору. Гостовали су Руси и Грци. Чесма у парку идеално је место за поетске вечери, а Савинац за ликовне активности.

• Слушамо о оснивању локалне телевизије. Хоће ли почети да ради и када?

- Да. Почће да ради када се заврши зграда Старог суда, а најкасније до 3. децембра ове године. Имамо договор са "Политиком" да се на Руднику постави одашљач који би покривао цело подручје општине. Кадрови се већ обучавају, набављен је део опреме. Телевизија неће бити на буџету, издржаваће се од рекламе.

• Не можемо а да не истакнемо и неке комуналне и еколошке проблеме. Рецимо, сметлиште на обилазном путу и уређење Велеречког потока (Бацковца)?

- Учинили смо као општина много више него било која друга, али ви сте у праву. Пре 3 - 4 године имали смо најзагађенију реку. Кроз Брђанску клисуру није се могло проћи од непријатних мириса. Сада је та вода чиста и у њој се поново могу наћи водене животиње. Деспотовицу ћемо очистити, изградити три језера на њој, уредити шеталишта, засадити хиљаду садница како би се град лети спустио на реку... Завршен је и пројекат за градску депонију. За њу град и привреда морају изнаћи средства... Али ми смо без културе живљења. Култура одржавања свога животног простора је нешто што се гради васпитањем. Опомените понекад родитеље и суседе да не бацамо отпад свуда, већ на одређено место. Не може инспекција све. Односи се ово и на наша села.

• Вероватно Вас нешто нисмо питали, а Ви бисте желели да нас обавестите или да нам поручите?

- Живели сте четири године у неубичајним условима. Осетили сте то: мањи цепарац, рат у окружењу, стрепња и много крви... То ваша генерација није требало да гледа. Уверен сам да је то време иза вас, а да је пред вама срећније детињство. То време долази. На нама старијима је да вам у оквиру програма "Србија - искорак у 21. век" створимо услове да по завршетку школовања добијате посао. Са својим сарадницима ћу, овде у Г.Милановцу, радити на томе...

Препоручујем вам да се клоните алкохола, дувана, дроге и позајмљивања аутомобила од својих родитеља. Одбрађајте и своје вршњаке од тога...

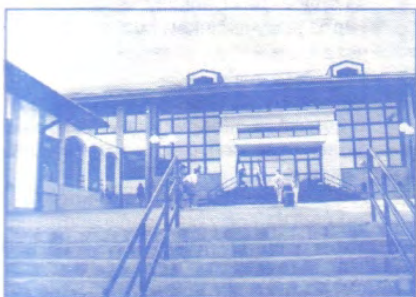
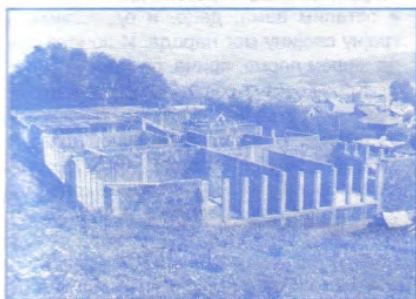
Вама и вашим друговима желим да budete добри ђаци. У Милановцу сви имате услове да се упишете у средњу школу.

• И на крају: још једном хвала што сте имали времена за нас. Ускоро, 16. маја, обележавамо петогодишњицу постојања школе и годишњицу рада у новоизграђеном објекту. Изволите. Бићете нам најдражи гост.

- Хвала и вама на посети, а ваш позив прихватам са задовољством.

ФОТО-ХРОНИКА ЗА ИСТОРИЈУ

1. Назиру се контуре будуће зграде IV основне школе (Почетак 1992. године)
2. За непуне три године део школског објекта стављен је под кров (Крај 1994. године)
3. Директор школе Милета Мијаиловић поздравља госте на свечаности поводом отварања нове школе (3. децембар 1994. године)
4. Минисар просвете проф. др Драгослав Младеновић говори на свечаности поводом предаје школске зграде на употребу (3. децембар 1994. године)
5. Пригодан програм ("Рецепт за употребу школе") на свечаности поводом предаје школске зграде на употребу извели су ученици (3. децембар 1994. године)
6. Помоћник министра за омладину и спорт Славко Радовановић, симболичним пресецањем врпце предао је на употребу фискултурну салу (3. децембар 1995. године)

ЛЕТОПИС '95/96.

На данима стрипа

НАГРАЂЕНА МАСКА "ЦРВЕНКАПА"

На маскенбалу (приређеном крајем септембра) као пратећој манифестацији Дана стрипа '95, Тамара Радојичић (1-4) добила је трећу награду за маску "црвенкапа".

***

У оквиру манифестације
"Рудничка врела"

ПЕСНИЦИ У НАШОЈ ШКОЛИ

У оквиру манифестације "Рудничка врела '95", одржане у организацији Књижевног клуба "Момчило Настасијевић" гости наше школе били су песници: **Добрица Ерић** и **Михаило Вујанић** (Београд), **Миљко Митровић** (Ужице), **Миленко Херцег** (Лазарево код Зрењанина), **Петар Петровић** (Трстеник), **Радослав Божовић** (Брђани) и **Катарина Солујић** (Г. Милановац).

Интересовање за надахнуту песничку реч било је велико, а дружење са песницима пројекто је у знаку истинског културног догађаја.

Своје стихове на овој књижевној приредби казивали су и ученици наше школе **Катарина Вучићевић** (VII-2) и **Владимир Вуловић** (VIII-1).
Бојана Спалевић, VII-1

***

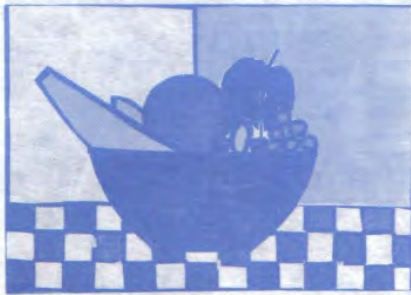
Крос "За срећније детињство"

ПРИХОД ЗА ДРУГА

У оквиру традиционалне хуманитарно-спортске манифестације "За срећније детињство", на дан 30. септембра 1995. године, на стадиону ФК "Таково", одржан је јесењи општински крос. Кроз циљ је прошло 1800 такмичара, ученика основних и средњих школа наше општине, од око 2000 колико их је било на старту.

Продајом учесничких бројева (по цени од 1 динар) прикупљено је 7.000 динара (од тога у нашој школи 570 динара). Та средства су употребљена за набавку инвалидских колича за **Дејана Николића**, ученика VII разреда ОШ "Свети Сава" из Г.Милановца.

У спортском погледу ученици наше школе постигли су вредан успех. **Нада Недељковић** (II-2), **Јелена Милић** (VII-1) и **Будимир Јовановић** (II) као победници у својим категоријама уврштени су у општинску екипу од 36 чланова за учешће на Кросу "Политике".

Катарина Вучићевић, VII-2

Воће - воћнице
Рада Максимовић, VIII

ШТА БИ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ
ДНАС РЕКЛА УЧЕНИЦИМА ШКОЛЕ
КОЈА НОСИ ЊЕНО ИМЕ

Драга децо, ученици моји,
Пуно радости, незаборавних тренутака и дивних сусрета имала сам у свом животу. Али данас мојој срећи нема краја. Прво, због тога што сам са вама, вашим дивним наставницима и драгим родитељима, у школи којој сте моје име дали; друго, што је то најлепша школа у Горњем Милановцу, па и у прекрасној Шумадији; треће, што сам сазнала да сте добри не само по успеху у настави, већ и по понашању, другарству, по бризи да вам школски простор буде чист, украшен цвећем и зеленилом, лепим сликама и вашим радовима, што нигде ни на поду, ни на зиду, ни у дворишту нема трагова немарности и нереда. Све је то најлепши дар мени на мој рођендан. Много вам хвала, јер са вама таквим какви сте и какви ћете бити, и име моје биће веће.

У неизмерној жељи да кроз школске и ваншколске активности стекнете, пуно знања и умења, културне и радне навике, да развијете своје способности и постанете здрави и радно способни људи, људи са најлепшим особинама - вредни, поштени и хумани - осећам потребу да вам искажем нека своја сећања, животна искуства, жеље и наде, љубав и поруке.

Детињство ми је било, и поред извесних недаћа и ратних прилика, најлепши дар живота.

У игри сам била неуморна. Много сам волела другове и другарице, своје вршњаке. Домаће животиње, које сам често чувала, нарочито мале, биле су једна од мојих великих љубави.

Уживала сам у шетњи кроз воћњаке и шумарке ослушкујући шум ветра, цвркату птица и жубор потока, у трчкарању ливадама пуним разнобојног цвећа из којих су се чули свакојаки звуци ситних животињица. Са дивљењем сам застајала пред шароликим лептирима који су ме мамили својим цик-цак летовима. Али у све то умеша се један велики дан. Поћох у школу.

У школи добих много нових пријатеља које никад нисам заборавила. У душу ми се дубоко урезао лик мога учитеља - његове благе очи, топао осмех пун срдачности.

Када са, научила да читам и пишем, осетила сам да се мој живот знатно мења. У њега се увлачила књига и постајала саставни део мог свакодневног живота. Тада није било телевизије, а и да је било, она ми никада не би

могла заменити лепу књигу.

Прочитала сам много песама, прича и романа. Све то, са оним што сам научила од својих наставника, кроз цело школовање, помогло ми је да откривам дубине и богатства природе, лепоте и способности људског друштва, врлине и мане људи; омогућило ми је да са више сигурности разликујем добро и зло, да за свакодневно дружење бирам људе из којих зрачи искреност и топлина, људе који у раду и стваралаштву виде смисао живота.

Рано сам осетила потребу да све што сам сазнала, доживела и видела не задржим само у себи, већ да то искажем и оставим вама, децо, и одраслима, у трајну својину мог народа. И почела сам да пишем песме, приче, романи.

Кроз своја дела рекла сам све што се може рећи о себи, писала сам о завичају, о љубави, а највише о нашој драгој и кроз историју напашеној Србији. Не могу да заборавим песме којима сам говорила о жртвама за слободно живљење од којих је превелика она о којој говори Крвава бајка чија прва строфа гласи:

"Било је то у некој земљи сељака
на брдовитом Балкану,
умрла је мученичком смрћу
чета ђака

у једном дану".

Не смемо и не можемо заборавити да је то само делић велике цене огромних жртвовања за слободу и трајање српског народа.

Ако ме, драга децо, волите колико ја волим вас, на крају овог величанственог сусретања прихватите поруке које вам од срца упућујем:

- Учите и научите - не само из књиге, од учитеља, наставника и родитеља - већ и из свакодневног живота. Нова знања стичите са разумовањем. Знање вреди само онда када се у животу применити може и када помаже да се самосталним радом непрестано обогаћује;

- Волите се и поштујте јер права љубав оставља најлепше животне трагове, јер брише осећања мржње, страха и неизвесности;

- На љубав и жеље ваших наставника и родитеља узвратите мноштвом добрих и одличних оцена и понашањем лепо васпитане деце и омладне.

Са свим овим што сам вам рекла честитам вам овако лепо организован Дан школе.

Др Бранко Ковачевић, педагог

Дете које живи са љубављу учи да воли

Химна школе

ДЕСАНКИ У ЧАСТ

У мојој школи на зиду слика
песника дражег од других свих.
Десанка својим погледом каже
најлепшу песму, најдражи стих.

Потока жубор и цвркут птица
осмехом благим казује сад
поетска дива, краљица цвећа,
неко ко срцем увек је млад.

Цветном ливадам трчимо боси,
опијени сунцем сневамо,
Десанкино име моја школа носи,
у њој срећни певамо.

Цветном ливадам трчимо боси,
опијени сунцем сневамо,
Десанкино име моја школа носи,
у њој срећни певамо.

Стихови њени о чети ђака,
о стрепњи, како остати млад,
не остављај ме никад саму
у срцу сваком звоне и сад.

ДЕСАНКИ У ЧАСТ

ТЕКСТ: НЕЛА БАЈИЋ
Р. ЈОВАНОВИЋ

МУЗИКА: РАДИША ЈОВАНОВИЋ

У МОЈОЈ ШКОЛИ НА ЗИДУ СЛИКА ПЕСНИКА ДРАЖЕГ ОД ДРУГИХ СВИХ,
ДЕСАНКА СВОЈИМ ПО-ГЛЕДОМ КАЖЕ НАЈЛЕПШУ ПЕСМУ, НАЈДРАЖИ СТИХ.
ПО-ТОКА ЖУБОР И ЦВРКУТ ПТИЦА ОСМЕХОМ БЛАГИМ КАЗУЈЕ САД
ПОЕТСКА ДИВА, КРАЉИЦА ЦВЕЋА, НЕКО КО СРЦЕМ УВЕК ЈЕ МЛАД.
ЦВЕТНОМ ЛИВАДОМ ТРЧИМО БОСИ, ОПИЈЕНИ СУНЦЕМ СНЕВАМО,
ДЕСАНКИНО ИМЕ МОЈА ШКОЛА НОСИ, У ЊОЈ СРЕЋНИ ПЕВАМО.
СТИХОВИ ЊЕНИ О ЧЕТИ ЂАКА, О СТРЕПЊИ, КАКО ОСТАТИ МЛАД,
НЕ ОСТАВЉАЈ МЕ НИКАД САМУ, У СРЦУ СВАКОМ ЗВОНЕ И САД.

D. S. al FINE

Дете које живи са знањем учи се мудрости

ЛЕТОПИС '95/96.

Дечја недеља (2 - 8. октобар)

ОСНОВАН ДЕЧЈИ САВЕЗ

У оквиру Дечје недеље, 3. октобра 1995. одржана је оснивачка скупштинска организација Пријатељи деце и Дечји савез, на којој је потпредседник СО Горњи Милановац Рајко Нешковић потписао Римску декларацију и декларацију Градоначелници - заштитници деце. Тим поводом господин Нешковић је истакао да формирање ових организација за Горњи Милановац као млад град представља драгоцен квалитет и да је природно да терет обавеза у његовом развоју у 21. веку преузму они који су данас чланови Дечјег савеза.

За председника горњомилановачке организације Пријатељи деце изабран је Милета Мијаиловић, директор наше школе, а за секретара Бранка Костадинов, уредник програма у Музеју рудничко-таковског краја.

У раду скупштине учествовао је и господин Милорад Црепуља, секретар Дечјег савеза Србије, и изразио уверење да ће ова средина у раду са најмлађима, као и раније, остваривати завидне резултате.

***

ПРВАЦИ УЧЛАЊЕНИ
У ДЕЧЈИ САВЕЗ

Централна свечаност у оквиру Дечје недеље била је учлањење првака у Дечји савез. Тим поводом 3. октобра у сали Културног центра изведена је приредба за око 650 ученика првог разреда основних школа са подручја општине. У програму су учествовали ученици основних школа, Плесни ансамбл Културног центра и песници Мирослав Настасијевић и Милутин Мијаиловић.

***

На кросу "Политике"

УСПЕХ НАДЕ НЕДЕЉКОВИЋ

На 38. традиционалном кросу дневног листа "Политика", одржаном у Београду 21. октобра, ученица наше школе Нада Недељковић (II-2) у трци на 600 метара (пионирке, 1987/88) освојила је треће место.

Бележимо и да је Марко Јовановић (ОШ "Свети Сава") у трци на 1000 метара (пионири, 1981/82) заузео друго место, а да су се млади горњомилановачки атлетичари у конкуренцији општинских екипа пласирали на треће место (иза екипа Ваљева и Трстеника).

М. Т.

ЛЕТОПИС '95/96.

Глумци походили школе

МОНОДРАМЕ О ТРОЈИЦИ
ВЕЛИКАНА

Глумци **Лепомир Ивковић**, првак Дрaме Народнoг позоришта из Београда, и **Александар Сибиновић**, члан ужицког Народнoг позоришта, гостовали су у нашој школи 23. октобра 1995. У једночасовном дружењу са ученицима и наставницима они су извели монодраме (по текстовима Милована Витезовића) о тројици наших великана из прошлог века.

Лепомир Ивковић најпре се представио као умни Рудничанин војвода Милан Обреновић (човек по коме наш град носи име, а који је 1810. умро у Букурешту) а потом као вожд Карађорђе, док је Александар Сибиновић одиграо књаза Милоша.

Ови својеврсни часови историје приређени су истог дана и сутрадан (24. октобра) и у свим другим основним школама на подручју наше општине. Организатор је био Културни центар, а покровитељ Скупштина општине.

Ана Николић, VII-1

***

ПРЕГЛЕД ЗУБА

Лекари Дома здравља извршили су, 24. и 25. октобра 1995. године, преглед зуба ученицима V - VIII разреда.

***

Акција "Месец књиге"

НАСТАВНИЦИ НА САЈМУ
КЊИГА И УЧИЛА

У оквиру акције "Месец књиге", у петак 27. октобра 1995, организована је, за наставно особље, колективна посета 40. Међународном сајму књига и учила у Београду.

M. T.

***

ПРЕДАТА НА УПОТРЕБУ
ФИСКУЛТУРНА САЛА

Славко Радовановић, помоћник републичког министра за омладину и спорт, предао је 3. децембра 1995. године на употребу физкултурну салу наше школе.

На свечаности одржаној тим поводом, а у склопу обележавања 81. годишнице Колубарске битке, говорио је председник СО Горњи Милановац **Дражмир Марушић**. Он је истакао да је у изградњу и опремање сале уложено око 6 милиона динара и да је то вредан спортски објекат и поклон младима нашег града, будући да на подручју општине постоји седам основних и три средње школе, а да само три имају физкултурну салу.

Употребне димензије сале су 28,5 м x 16 м тако да се у њој могу играти кошаркашке, рукометне и одбојкашке утакмице.

По завршетку свечаности одиграна је пријатељска кошаркашка утакмица између КК "Таково" и КК "Слога-Бобаник" Краљево. У тој првој утакмици одиграној у нашој сали домаћи кошаркаши савладали су госте резултатом 78 : 39.

Ивана Весковић, VII-2

Школска 1995/96. у слици и речи

ДОГАЂАЊА И УЧЕСНИЦИ

У текућој школској години (првој години рада у новоизграђеном објекту) организоване су бројне активности и постигнута запажени резултати, како у настави тако и на такмичењима. Трудил смо се да све то забележимо и сачувамо од заборава. Рубрика "Летопис '95/96" управо о томе говори. А ова фотографија је илустрација за готово сва та догађања. На њој су они који су били актери тих догађања - победници на школским и учесници такмичења на вишим ранговима (општинским, окружним и другим). Иако шкрти, подаци које о сваком од њих наводимо говоре много. Ево представљамо их.

Предњи ред, са лева на десно: Александар Радосављевић, VIII-3, историја (3. место на школском такмичењу, 2. на општинском, 9. на окружном), Ивана Павловић, VIII-3 - биологија (2. на школском, 1. на општинском и 9. на међуокружном), Радован Ђорђевић, IV-2 - математика (1. на школском, 3. на општинском, учесник окружног), Вања Петровић, IV-1 - учесник општинског такмичења из математике и један од три победника на школској смотри младих литерарних талената и учесник општинске смотре), Миленко Јевтић, IV-1 - математика (2. место на општинском и учешће на окружном такмичењу), Невена Милановић, IV-1 - рецитовање (победник на школској и општинској смотри и учесник на окружној), Невена Нешковић, IV-1 - математика (2. на школском, 3. на општинском и учесник окружног такмичења), Нада Недељковић, II-2 - атлетика (победник на Јесењем општинском кросу, 3. на кросу "Политике"), Ивана Живковић, VII-3 - биологија (1. на школском, 3. на општинском и учесник окружног такмичења), Радос Марковић, VIII-3 - географија (5. на школском, 3. на општинском) и најактивнији члан Драмско-рецитаторске секције (глумац).

Средњи ред, са лева на десно: Дејан Петровић, VIII, Враћевшница - српски језик (учесник општинског и окружног такмичења), Ана Николић, VII-1 - српски језик (победник на општинском, 3. место на окружном) и биологија (1. место на школском такмичењу), Ивана Прекић, VIII, Враћевшница - добитник друге награде на конкурсима ОО Црвеног крста на тему "Крв живот значи", Јелена Милић, VII-1 - атлетика (победник Јесењег општинског кроса и учесник кроса "Политике"), математика (1. на школском и учесник општинског такмичења), Милутин Лазић, VI-1 - српски језик (2. на школском 3. на општинском, 2. на окружном) и математика (2. на школском), Катарина Вучићевић, VII-2 - литерарно стваралаштво (учесник школске и победник општинске смотре младих литерарних талената, добитник прве награде за поезију на смотри "Извор живе речи у Коларима) и биологија (3. на општинском и учесник међуокружног такмичења), Јелена Стојановић, VII-3 - српски језик (3. место на општинском 2. на окружном) и биологија (1. на школском, 2. на општинском и учесник окружног), Срђан Нешић, VIII-1, математика (2. на школском, 6. на општинском, 5. на окружном) и географија (победник на школском), Ивана Весковић, VII-2 - српски језик (учесник школског и општинског такмичења; члан Литерарно-новинарске секције), Виолета Јоксић, VII-2 - биологија (4. на школском, 2. на општинском и учесник међуокружног), Славица Јовићевић, VI-2 - српски (учесник школског и општинског), Драгана Стефановић, VI-2 - српски (1. на школском, 2. на општинском, 3. на окружном) и математика (1. на школском), Дејана Божовић, VIII-2 - географија (учествовала на међуокружном са семинарским радом "Решење проблема водоснабдевања Горњег Милановца - водоводни систем Рзав";

Задњи ред, са лева на десно: Боривоје Крушковић, VIII, Враћевшница - историја (2. на општинском и учесник републичког такмичења), Снежана Лазић, VII-2 - српски (2. на школском, учесник општинског; члан Литерарно-новинарске секције, добитник награде на конкурс Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова 1912 - 1918. године), биологија (учесник школског и општинског такмичења) и рукомет (играчица првог тима РК "Типопластика"), Владимир Вуловић, VIII-1 - историја (4. место на школском, 1. на општинском и учесник окружног), литерарно стваралаштво (победник на школској смотри младих литерарних талената и учесник општинске смотре), Милица Жиловић, VIII, Враћевшница - победник на општинској смотри у рецитовању и учесник окупне смотре, Милета МИЈАИЛОВИЋ, директор Школе, Снежана Михајловић, VII-2 - српски језик (3. на школском и учесник општинског такмичења), математика (учесник школског и општинског), литерарно стваралаштво (један од победника на школској смотри и учесник општинске смотре), члан Литерарно-новинарске секције и спорт (члан РК "Типопластика"), Никола Чаровић, VIII, Враћевшница - српски језик (учесник општинског и окружног такмичења), Марија Ђуђуз, VIII-2 - српски језик (1. место на школском и општинском и 2. на окружном такмичењу), биологија, (1. на школском, 2. на општинском и 4. на међуокружном), математика (1. место на школском и 8. на општинском такмичењу), Марија Марић, VI-2 - српски језик (учесник школског, општинског и окружног такмичења) и Тања Ломић, VIII-1 биологија (учешће на међуокружном такмичењу са семинарским радом "Пречишћавање употребљених вода").

Наградне теме

У МИСЛИМА КОРАЧАМ ПРЕКО АЛБАНИЈЕ И КРФА
СА СРПСКОМ ВОЈСКОМ КА ПОБЕДИ

У спомен мом деди Павлу Урошевићу који ми је ову повест, за живота, често приповедао

Док нисам позван у војску, мислио сам да је иза мојих родних Сврачковаца крај света. Ретко сам одлазио у град иако је близу, једва десетак километара од села. Али чудна је човекова судбина: ја који се нисам одвајао од куће и села, запутују се ускоро, против своје воље, на далеке путе и у велика искушења и патње.

Гвоздене Урошевићу, говорим себи, чувај сваки динар. Злу не требало. Понео си од куће 35 динара. Можеш се дуго канатити.

У Вучитрну - зборно место. Примисмо пушке и поче обука. Али само неколико дана па кренуо смо даље: Приштина, Призрен... Само идемо. Нико не говори куда, нико се не усуђује да пита. И тако до Дрима. На мосту дуга колона војника. Артиљерици испрежу коње и отискују топове у реку. Боже, шта ја то гледам! Да ли то сахрањујемо државу? Једва пређосмо. Клизавица, народ навалио. Неки пужу, котрљају се према реци.

Прве жртве глади. Посустају многи. Хладно је, снег и ветар, врлети у цичи. Умрли крај пута.

Обневидео сам од глади. Иако измучен, ходам, а то је најважније.

Вашке нас изједоше. Како то изгледам? На гомили костију комади одеће, шињел ми допире до земље, о рамену торба и пушка. Празне. На глави велика шајкача, ко зна чија, покрила чело, спустила се до обрва.

Посустајем. У ходу спавам. Грицкам зрнелве кукуруза. Леђи ми се тело, леђи се душа. Ложимо поред пута ватре да се мало огрејемо. А кад добијемо мало брашна, замесимо тесто кишом и запрећемо да се испече. Мљацкамо устима и унапред уживамо у залагајима врућег хлеба, али скрхани умором заспали бисмо. Пробудимо се, ватра догорела, наш хлеб - угљевље.

Не знам зашто ми како, мислим о зеленом ливадама Сврачковаца. Све ми се причињава да видим јагање како се играју крај оног нашег бунара. Гласно изговарам

КРВ ЖИВОТ ЗНАЧИ

Било је то 1990. године. Имала сам само шест година. Играла сам се са децом поред реке. Наишао је мој тата са трактором. Питала сам га где иде. Он је одговорио: "Идем да претерам песак". Питала сам га могу ли да идем са њим, он је одговорио: "Не!"

Наљутила сам се што ми није дозволио да идем са њим. Сачекала сам да мало измакне, па сам потрчала за трактором. Када сам га стигла, ухватила сам руком за приколицу.

Остала деца су ишла за нама. Тата се није окретао и није ме приметитио.

Међутим, изненада сам осетила да ми точак кида панталоне. Покушала сам да се извучем али нисам успела. Осетила сам јак бол на нози. Када су остала деца приметили шта се дешава са мном, почела су да врште.

Нисам смела да плачем нити да зовем тату. Плашила сам се шта ће да ми каже. Када је тата зауставио трактор, већ је било касно.

Када ми је пришао и видео шта се десило, почео је наглас да кука. Ја сам га тешила: "Тата, није ми ништа!", али ногу нисам осећала као да није моја. Много сам се повредила.

своје име, презиме, годину и место рођења, помињем мајку, оца, другове...

Арнаути припуцавају. Моје прво ватрено крштење. Пушка је јача од мене. По снегу крв. Падоше неки из чете. На рањавим ногама које клечају од глади и умора, опанци везани олупом, заледили се од студи. На путелуку нечија десна рука. У њој згужвано писмо. Непрочитано. Крв ми се леђи у жилама. Клекнем пред женом чије је дете у утроби убијено и плачем. Руке уздижем према небу. Боже, има ли, краја недаћама.

Сећам се села: вајата, млекара, шума, муњом опаљених грмова, труба и комишања. На срцу ми лежи кикот девојачки преко плота, гнездо у крошињу дрвета пред кућом, крајпуташа, благи заласци сунца у чије часове звоне меденице.

Нестаде варка, стварност је ту. Лешеви! Толико смо их се нагледали да је то нешто обично. Али ево једног што издише: ноге му промрзле у опанцима који су се претворили у комаде леда. Отекле руке огромне. Само му очи живе на већ мртвом лицу. Очи које нас тужно гледају док пролазимо.

А ми, и сами лешеви корачамо с мукот, мршави, испијени, црна лица, угашена погледа.

Промрзле мајке траже у измету мазги и коња зрнелве несвареног овса, затим га перу и праве кашу.

Конечно Грчка! Топлије нам. У једном месту видим нешто крупно, румено на гранама. Рекоше ми: поморанце и лимунови. Снага се враћа. Слободи под скуте треба стићи. Отаџбино, ти сузо моја! Житородна њиво и зелена ливадо, немирно стадо и виногради - надајте нам се! Донећемо вам слободу.

Снежана Лазић, VII-2

Предм. наст. Миливоје Трнавац

(VII награда на конкурс Друштва за неговане традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године - Подружнице Горњи Милановац)

Одмах су ме одвезли у Крагујевац где сам остала два месеца.

Када ми је лекар прегледао ногу, рекао је: "Одмах морам да вршим операцију."

Рекао је сестри да донесе једну бочицу крви. Ја сам се уплашила и упитала шта ће ми радити. "Душо, немој да се плашиш. У овој болници је крв оно што за човека живот значи, а ова болница ће ти помоћи и ти ћеш да оздравиш."

После операције ја сам оздравила и дошла кући. Иако сам била још мала, схватила сам колико та бочица крви за мене значи. Нечија крв за болесног човека много значи.

Захвална сам оној особи чија је крв спасла мене.

Још сам мала, али кад порастем, бићу добровољни давалац крви јер сам схватила да једна бочица моје крви може некога да врати у живот.

Ивана Прекић, V ИО Враћевшница

Предм. наст. Вера Продановић

(Друга награда на конкурс Општинског одбора Црвеног крста)

ЛЕТОПИС '95/96.

На међуопштинском првенству у шаху

ВЕСКОВИЋЕВА — ТРЕЋА

На међуопштинском првенству у шаху, одржаном 23. децембра у Чачку, у оквиру акције "Шах у школе", Ивана Весковић (VII-2) освојила је треће место у својој категорији (у којој се такмичило 11 ученица). Поред Весковићеве на првенству се истакло и Дејан Деспотовић (V-2).

Учесници првенства из наше школе били су још: Божидар Белић (VI-2), Владимир Филиповић (VII-1), Зоран Марјановић (VII-2) и Дарко Пераловић (VIII-2). Екипу је предводио наставник Миливоје Трнавац.

Снежана МИХАЈЛОВИЋ, VII-2

На завршетку првог полугодишта

"НОВОГОДИШЊЕ ПОЗОРИШТЕ"
ЗА ПРВАКЕ

Приредба за ученике I разреда под називом "Новогодишње позориште" одржана је 29. децембра.

Организатори приредбе били су наставници Невенка Ковачевић, Софка Радојичић и Радиша Јовановић. Програм су извели ученици и чланови драмско-рецитаторске секције.

Биљана СПАЛЕВИЋ, VIII-1

Учесће у Песничкој школи

ПРИЗНАЊЕ МЛАДОМ ПОЕТИ

Владимир Вуловић (VIII-1), похађао је (по позиву), од 12. до 17. јануара, зимски семестар Песничке школе за младе литерарне таленте, коју је по други пут организовало Књижевно друштво просветних радника Србије.

Ово је било друго Вуловићево учешће у Песничкој школи, а за успешно похађање награђен је дипломом и књигом песника Драгана Колуније "Дневник затвореника у руци".

Снежана МИХАЈЛОВИЋ, VII-2

Поводом Савиндана

ШКОЛСКА СВЕЧАНОСТ

У суботу, 27. јануара, у физкултурној сали наше школе, одржана је свечаност поводом Савиндана. Свечаности су присуствовали ученици, наставници и помоћно-техничко особље, а веома успео програм извели су чланови драмско-рецитаторске секције под руководством професора Софке Радојичић и хор са наставником Радишом Јовановићем.

Марија СТОЈАНОВИЋ, VII-1

Такмичења из историје

НАЈУСПЕШНИЈИ БОРИВОЈЕ
КРУШКОВИЋ

На школском такмичењу из историје (10. фебруар) учествовало је седам ученика из VII и VIII разреда. Најуспешнији међу њима били су Бобан Јефтић (VIII-2), Зоран Радовановић (VIII-2), Александар Радосављевић (VIII-3) и Владимир Вуловић (VIII-1). Њих четворица и Боривоје Крушковић (Враћевшница) представљали су нашу школу на општинском такмичењу (24. фебруар).

По основу успеха постигнутог на општинском такмичењу, на окружно такмичење (Чачак, 23. март) пласирали су се Владимир Вуловић, Александар Радосављевић и Боривоје Крушковић. Најуспешнији на овом такмичарском рангу био је Боривоје Крушковић, који је освојио друго место, чиме је стекао право учешћа на републичком такмичењу одржаном 20. априла у Нишу.

Ивана ВЕСКОВИЋ, VII-2

ЛЕТОПИС '95/96.

Такмичења из биологије

УБЕДЉИВО НАЈБОЉИ НА ОПШТИНСКОМ

Млади биолози наставника Петра Илића (20 из VII и 20 из VIII разреда) одмерили су знање на школском такмичењу 26. фебруара. Школски прваци су: Јелена Стојановић, (VII-3) и Марија Ђуџуз (VIII-2), а на општинско такмичење пласирало се још њих осморо: Ивана Живковић (VII-3), Ана Николић (VII-1), Виолета Јоксић (VII-2), Снежана Лазич (VII-2), Катарина Вучићевић (VII-2), Марко Бабић (VII-2), Ивана Павловић (VIII-3) и Ратко Максимовић.

Општинско такмичење (30. марта) протекло је у знаку биолога наше школе. У конкуренцији 34 ученика VII разреда победничка места освојиле су: Ивана Живковић (прво), Виолета Јоксић и Јелена Стојановић (друго), а Катарина Вучићевић (треће). И међу 27 такмичара VIII разреда, ученице наставника Илића Ивана Павловић и Марија Ђуџуз освојиле су прво, односно друго место.

Ових шест ученица, као и Тања Ломић (VIII-1) са семинарским радом "Пречишћавање употребљених вода", достојно су представљале нашу школу и општину на међушколском такмичењу (Краљево, 20. априла), а најуспешнија од њих била је Марија Ђуџуз (четврто место).

Такмичења из географије

СОЛИДНО ЗА ПОЧЕТАК

На школском такмичењу из географије (одржано је 26. фебруара) истакли су се Срђан Нешић (VIII-1), Горан Филиповић (VIII-1), Драгомир Јеремић (VIII-2), Небојша Поломац (VIII-3) и Радос Марковић (VIII-3), а најуспешнији од њих петорице на општинском такмичењу био је Радос Марковић (треће место).

На међуопштинском такмичењу (Краљево, 20. априла) учествовала је Дејана Божовић, (VIII-2) са семинарским радом "Решење проблема водоснабдевања Горњег Милановца - Водосистем "Рзав".

Такмичења из математике

ЧЕТВОРО ДО ОКРУЖНОГ

После школског такмичења (одржано 23. фебруара) као најбољи математичари пласирали су се на општинско: Невена Нешковић, Миленко Јевтић, Радован Ђорђевић, Сања Ђоновић, Вања Петровић, Ивана Ристовић и Милош Ерић (из IV разреда); Бојан Јовановић (V-1), Бојан Вељовић (V-1) и Јована Миловановић (V-1) као и Александар Вујовић и Бојан Мијатовић (V, Враћевшица); Драгана Стефановић (VI-1), Милутин Лазич (VI-1) и Младен Ђурђевић (Враћевшица); Јелена Милић (VII-1), Снежана Михајловић (VII-2), Никола Чаровић (VII, Враћевшица) и Вила Кањевац (VII-3); те Марија Ђуџуз (VIII-2) Срђан Нешић (VIII-1), Боривоје Крушковић и Милан Ерић (Враћевшица).

Наши најуспешнији такмичари на општинском такмичењу (9. марта) били су ученици IV разреда, Миленко Јевтић, са 80 од могућих 100 поена, освојио је друго место, док су Невена Нешковић и Радован Ђорђевић са по 70 поена били на трећем месту. Поред њих троје на окружно такмичење пласирао се још и Срђан Нешић (VIII-1).

Окружно такмичење било је завршно за ученике IV разреда, а Радован Ђорђевић и Невена Нешковић били су у групи такмичара којима је са освојених 60 поена припало 8. место. Срђан Нешић међу 36 такмичара VIII разреда заузео је 5. место, односно био 7. по рангу.

НА КРАЈУ
ЧЕТВОРОГОДИШЊЕГ
ДРУЖЕЊА

Топло зимско предвечерје. Седим у својој соби и посматрам слике из школског албума. Поред мене на сточићу је касетофон. Чују се нежни тонови. У мени се буде усломене.

Сећам се 1992. године и месеца септембра. Први пут сам села у школску клупу. Са радозналешћу сам посматрала сва лица која су седела око мене. Сва су ми била необична и непозната. Мислила сам да никада нећу моћи међу њима наћи најбољу другарицу или друга. Дани су лагано пролазили и сва та лица постала су ми драга. Једноставно нисам могла да сачекам крај викенда, а камоли распуста да их све видим.

Заједно смо се пели степеник по степеник већ четири године. Заједно смо прешли све контролне задатке, трпели тужакања и задиркивања. По први пут смо стекли неку симпатију.

До краја заједничког дружења остаје нам мало времена. Из све снаге трудимо се да га што више искористимо. Неко од нас вероватно ће отићи у други град. Мене ће родитељи, можда, одвести у Швајцарску.

Гледам кроз прозор. Спушта се ноћ. Моје очи се склапају као корице албума. Сутра ће доћи нови дан. Неки други дан донеће ново друштво, ново али никада као ово.

Ана Петровић, IV-1
Разредни учитељ Надежда Бајић

НА ЛИВАДИ

Јуче смо са учитељицом били на ливади изнад наше школе.

На ливади смо учили многе промене. Сусрело нас је мноштво боја и опојних мириса.

Испод жбуна су вириле као насмејане, плаве љубичице. Маслачци су се шепурили умишљајући да су златници. Пропланци и заравни су огрнули зелене доламе. Церкут веселих птица се мешао са буком аутомобила.

Све је било необично и лепо.

Стефан Мијаиловић, I-1
Разредни учитељ Марина Ивановић

Ликовни прилог: Владимир Трифуновић, VII/2

• Корачићи

ПЕСМА О КИШИ

Једна кап,
две ил' више,
сиво је небо
и падају кише.

Кроз прозор гледам
како облак плаче,
а киша пада
све јаче и јаче.

Сад се киша чује
све тише и тише,
идем напоље
да порастем више.

Владим Мијатовић, III-3
Разред. учитељ
Александра Игрутиновић

МОЈА ШКОЛА

У холу моје школе
налази се слика
једног великог, и чувеног
дејчег песника.

Име тог песника
моја школа носи
и због тога смо
сви поносни.

Невена Нешковић, IV-2
Разр. учитељ
Милена Мијаиловић

ЈА САМ КАПЉИЦА КИШЕ

Ја сам капљица кише
што падам из плавог неба
рушим се на земљу
идем у свој крај.

Мој крај је плаво небо
и оно је за мене рај
јер тамо има мојих другова.

Моји другови су капљице кише
што падају из плавог неба:
оне се руше на земљу
и иду у свој крај.

Денис Ђосо, III-2
Разредни учитељ
Љиљана Максим

СРЕЋА

Све би било како треба
кад би срећа пала с неба.
Сијало би цело поље
и свима би било боље.

Пуна поља белог злата,
не би било више рата.
Сијало би срећно поље,
сви би били без невоље

Душко Чарапић, IV-1
Разр. учитељ Надежда Бајић

Дете које живи са подсмехом учи да
буде стидљиво

• **Корачићи****КАД БИХ ЗНАЛА
ПУТ ДО НЕБА**

Кад бих знала пут до неба
да ја уђем у облаке,
па да баџим с неба деџи,
златних звезда пуне шаке.

Питала бих Месеџ
шта са њим у ноћи бива,
да ли и он на облаку,
док ноћ траје, мирно снива.

Марија Маринковић, III-1
Разредни учитељ:
Саша Радичевић

ЈУТРО

Свануло је јутро,
цвркућу птице јако,
па их тако
примеђује свако.

Изгрејало сунце,
вири иза грања,
а моја сестра
још у кревету сања.

Сања Игруџиновић, II-1
Разредни учитељ
Весна Миловановић

ПРОЛЕЋЕ

Пролеће се буди,
веселе се људи,
весело је цвеће,
све се живо креће.

Цвркућу птице на грани,
миришу јорговани,
људи су раздрагани,
баш су леџи ови дани!

Саша Јовановић, II-2
Разредни учитељ
Верка Вуковић

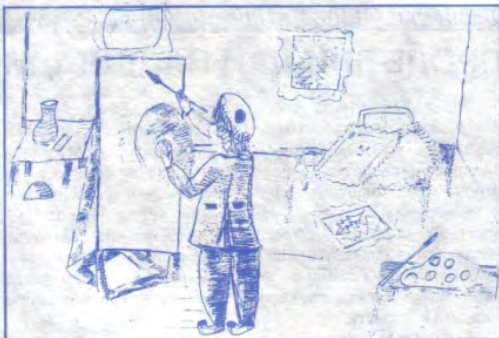
ЛЕТЊЕ ДОБА

Закуцало на врата
то летње доба,
дошло да на нама
свој накит опроба.

Сунце зна све тајне
шума, река, мора,
тајне земље и неба,
планина и гора.

Зна и моје тајне,
сјајне и бескрајне,
тужне, а и сретне,
к'о ливаде цветне.

Невена Милановић, IV-1
Разредни учитељ
Надежда Бајић

Марија Марућ, VI/2: Slikar

СЛАТКО САМ СЕ СМЕЈАЛА

Био је четвртак. Тога дана имали смо час природе и друштва. Учитељица је питала: "Шта је то иње?"

Сви смо очекивали тачан одговор од Маје, али она је на питање одговорила: "Иње је оно што се качи на дрво."

Сви смо се слатко смејали њеном одговору. Тај час нећу никада заборавити. Кад год будем гледала иње, сетићу се Маје и њеног одговора.

Мирјана Стефановић, II-1
Разредни учитељ **Весна Миловановић**

КРАЈ ЛОГОРСКЕ ВАТРЕ

Уочи Првог маја обичај је да се пали логорска ватра. Договорили смо се са другарима из наше улице да и ми запалимо логорску ватру. Сакупили смо грање и суво лишће на једну гомилу. Увече смо се састали и један од нас је запалио грање. Када је грање плануло чуло се пуцкетање. Ватра се разгоревала и пламен је постајао све већи и већи.

Ватра нас је обасјала и видели смо као по дану. Било нам је лепо па смо почели да се играмо. Трчали смо око логорске ватре, играли смо се жмурке и певали.

Време је пролазило, ватра је догоревала, а ми смо одлучили да пођемо кућама.

Сутрадан смо испричали родитељима свој доживљај крај логорске ватре.

Момчило Зарић, II-2
Разредни учитељ **Верка Вуковић**

ЈЕДНОМ САМ СЕ УПЛАШИЛА

Била сам у селу. Играла сам се на ливади. Брала сам шарене цветиће и од њих правила нарукавице.

Приметила сам да нешто клизи кроз траву. То је била змија од које сам се много уплашила. Сва сам се тресла од страха.

Почела сам дозивати маму. Она је дотрчала, узела ме и однела у кућу. Тешила ме док нисам престала плакати.

Јелена Живановић, I-2
Разредни учитељ **Весна Ивановић**

У ЗАГРЉАЈУ ПРОЛЕЋА

Када у пролеће дођем на ливаду, зачујем цвркућу птица.

Све се променило чим је сунчев зрачак на њу пао. Опојни мирис цвећа шири се око нас. Ливаде су шарене као најлепши филм из бајке. По њима се играју шарени лептирићи. У процвалим крошњама дрвећа чујем цвркућу младих птића.

Пролеће је сместило у свој загрљај мали: ливаде, шуме, цвеће, инсекте, птице, весело, сунце, радост...

Невена Матјјевић, I-3
Разредни учитељ **Сања Антонијевић**

ЛЕТОПИС '95/96.**Школско такмичење из српског језика****МАСОВНО УЧЕШЋЕ**

На школском такмичењу из српског језика, одржаном 27. фебруара, учествовало је 44 ученика V - VIII разреда, а 16 најуспешнијих одабрано је за учешће на општинском такмичењу.

Од 12 такмичара V разреда навише су показали **Јована Миловановић (V-1)**, **Бојана Петровић (V-2)**, и **Бојан Јовановић (V-1)**.

Најуспешнији од 12 такмичара VI разреда били су **Милутин Лазић (VI-1)**, **Драгана Стефановић (VI-1)**, **Марија Марић (VI-2)**, **Јелена Буха (VI-2)**, **Славица Јовићевић (VI-2)** и **Ана Перовић (VI-2)**.

Ана Николић (VII-1), и **Снежана Лазић (VII-2)**, које су имале право директног учешћа на општинском такмичењу, показале су навише у конкуренцији од 10 такмичара VII разреда, а за даље такмичење пласирале су се још и: **Снежана Михајловић (VII-2)**, **Јелена Стојановић (VII-3)** и **Ивана Весковић (VII-2)**.

Убедљиво најбоља у конкуренцији осмака (10 ученика) била је **Марија Ђуџуз (VIII-3)**, а на општинско такмичење пласирали су се и **Марко Радвановић (VIII-1)**, **Ана Баралић (VIII-3)** и **Драгана Богдановска (VIII-3)**.

Из издвојеног одељења у Враћевшници пласман на општинско такмичење заслужили су ученици VII разреда **Никола Чаровић** и **Дејан Петровић**.

Ивана Весковић, VII-2

Школска смотре рецитатора**ТАКМИЧАРИ ИЗ МЛАЂИХ РАЗРЕДА
ПРИПРЕМЉЕНИЈИ**

На школској смирџи рецитатора, одржаној 19. марта, учествовала су 32 ученика.

Од 15 такмичара млађе узрасне групе (I - IV разред) прва три места осигуриле су и пласирале се на општинску смирџу **Невена Милановић, IV-1** (песма Малишанка Мире Алечковић), **Јелена Тешић, I-1** (Догађај на тавану, Брано Црнчевић) и **Милица Стефановић, IV-2** (Принц из краљеве света, Добрица Ерић).

Међу 17 такмичара старије узрасне групе (V - VIII разред), по оцени жирија, најбоље су рецитовале **Марија Максимовић, VI-1** (Круг нежности, Стеван Раичковић), **Драгана Узувер, VIII-1** (Успомена, Мирослав Антић) и **Ивана Илић, VI-2** (Ничија бака, Воја Царић), које су по том основу учествовале на општинској смирџи.

Утисак је да су такмичари из млађе узрасне групе били боље припремљени од такмичара V - VIII разреда. **Снежана Лазић, VII-2**

Такмичење одељењских колектива**НАЈБОЉИМА НАГРАДЕ**

На предлог директора, Наставничко веће матичне школе, на седници одржаној 14. марта, одлучило је да се организује такмичење одељењских колектива у поштовању Куљног реда.

Циљ такмичења је подизање радне дисциплине, хигијенских навика, културе опхођења и односа према школском инвентару на виши ниво. У том смилу сачињен је одговарајући правилник, а такмичење је почело 18. марта.

За крај школске године новчано ће бити награђена три најбоља одељења - три из млађих и три из старијих разреда. Износ прве награде је 500,00 односно 700,00 динара, друге 350,00 и 500,00, а треће 200,00 и 300,00 динара.

**Дете које живи са срећом
пронаћи ће љубав и лепоту**

ЛЕТОПИС '95/96.

На општинској смотри рецитатора

ПОБЕДЕ У ДВЕ ГРУПЕ

Ученице наше школе **Невена Милановић, IV-1** (песма Малишанка Мире Алечковић) и **Милица Жиловић, Враћевшница** (Моћ говора, Бранислав Црнчевић) победиле су на овогодишњој смотри рецитатора (22. марта) у својим узрастним групама (млађој и средњој) и пласирале се на окружну сметру, која је одржана 30. марта у нашем граду.

Школска сметра литерараца

ИЗАБРАНИ УЧЕСНИЦИ
ЗА ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

На школској смотри, одржаној 20. марта, трочлани жири прогласио је за најбоље литерарне таленте **Владимира Вуловића (VIII-1)**, **Снежану Михајловић (VII-2)** и **Вању Петровића (IV-1)**. Они су нашу школу представљали на општинској смотри.

Ова манифестација организована је у оквиру Песничке школе Књижевног друштва просветних радника Србије, а под покровитељством Министарства просвете Републике Србије.

Владимир Вуловић, првоипласирани на школској смотри, похађао је већ у два семстра Песничку школу и добио признања у виду похвала и награда.

Снежана ЛАЗИЋ, VII-2

Конкурс Црвеног крста

НАГРАЂЕНА ТРИ НАША УЧЕНИКА

На наградном конкурс Општинског одбора Црвеног крста (закључен 31. марта), посвећеном добровољном давалаштву крви (тема "Кре живот значи") у конкуренцији V - VIII разуредна награђена су три ученика наше школе - два за ликовне и један за литерарни рад.

Као најмаштовитији ликовњак **Драган Миличић (VII-2)** добитник је прве награде, десетодневно летовање у Буљарицама, док је **Владимир Трифуновић (VII-2)** као трећенаграђени добио књигу.

Ивани Прекић (V, Враћевшница) припала је друга награда (мајица Црвеног крста) за литерарни рад.

Ликовни ѝрилоѝ
Владимир Трифуновић, VII-2

НАШИ САРАДНИЦИ ИЗ ОШ "МОМЧИЛО НАСТАСИЈЕВИЋ" — ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

ПРОЛЕЋНИ ДАН НА ЛИВАДИ

Једног дана отишао сам са друговима на ливаду. Свежина пролећног зеленила је обухватила целу природу. Млада трава је озеленела. Шумарци су пуни цвећа. Ливадско цвеће је свуда: беле раде, плаве, љубичице, жута јагорчевина. У баштама црвене и жуте лале и зумбуле повија разиграни поветарац. Чини ми се као да неког поздрављају. Древеће се обукло у зелене хаљине. Шетајући видео сам вредне пчелице како сакупљају цветни прах. Шарени лептири слећу са цвета на цвет. Небо плаво као море нагнуло се над птичицама и ужива у њиховим веселим песмама и цркнуту.

Пролеће је најлепше годишње доба. У њему сва бића расту, бујају и срећно живе.

Филип Луковић, II-3

БИЛИ СМО ГОСТИ ПОЉА И ШУМА

Прошла је хладна, љута зима и стигли су нам пролећни дани.

Ишли смо у парк. Трава је озеленела. Древеће пули и добија младо лишће. На зеленим ливадама има доста разнобојних цветића. Нежни лептирићи лете са цвета на цвет. Чује се зујање пчелица. Бубице миле по зеленој трави. Сунце баца своје зраке на шарене ливаде које изгледају као ћилими. Птице долећу са југа. Благ поветарац нас милује по образима. Поточић весело жубори. Дани су топлији и дужи. На све стране мирише пролеће.

Сви смо радосни зато што је стигло пролеће. Ускоро ће стићи и лето.

Јасна Милетић, II-3

ДЕЧЈА РАДОСТ

Једног летњег дана два друга, Саша и Милан, нашли су другарицу која се зове Тања. Она је имала две лепе куце и једну мацу. Тањина два кученчета зову се Боб и Бона. Они су обожавали да се купају и да прскају Тању, а Тањи је то било смешно. Саша и Милан би се понекад наљутили када би их Боб и Бона попрскали.

Једанпут су решили да их купају. Милан се мало плашио да га куце не искуасе, а Саша није. Боб и Бона су највише искуасили Милана, а Сашу и Тању нимало. Сутрадан Боб није остао да се купа, а Бона јесте. Али сада нису никог попрскали, осим Тање и њених пешкирића, које је донела да их обрише када се окупају. Тања се мало наљутила, али се брзо одљутила.

Ето, тако су се они играли са Бобом и Боном.

Ана Старчевић, II-3

ИЗЛЕТ

Једног лепог дана пошли су на излет Сања, Сара и Миша. Сунце је своје зраке снажно пробијало кроз гране које су биле окићене зеленим лишћем. Стигли су до једног лепог места. Када учим, када славам, кад се играм - увек осећам њу поред себе, баку која о свему брине: да не забравим домаћи, да се не откријем док спавам и да се не ударим док се играм.

На ливади је било разног цвећа: беле раде, маслачак, перунике, љубичице...

Они су радосно трчали по ливади и брзо огладнели. Сели су на ливаду, из торби извадили сендвиче, брзо их појели и трчећи кроз шуму вратили се кући.

Тамара Кривачић, II-3

МОЈА БАБА

Моја баба се зове Милица. Она је мајка моје маме, и живи са нама у кући. Ја не знам како бих живела без ње. Много је волим а воли и она мене. Њене топле очи стално ме прате. Када учим, када славам, кад се играм - увек осећам њу поред себе, баку која о свему брине: да не забравим домаћи, да се не откријем док спавам и да се не ударим док се играм.

Моја мама каже да су све баке исте. Али ја мислим да нису. Моја бака је најбоља и најлепша. Њена седа коса ме понекад уплаши. Али ја знам да ће моја бака да живи и због тога сам срећна

Марија Сретеновић, II-3

• Корачићи

МОЈА ПЛАВА ЗВЕЗДА

Плава звезда кроз ноћ пада,
плава звезда ми је једина

нада.

Плава звезда пада кроз ноћ,
плава звезда даје ми моћ.

Док је јурим кроз земљу

снова,

она побегне као сова,

прхне и одлети

да се моје жеље сети.

Никола Павловић, I-4

ПРОЛЕЋЕ

Стигло нам је пролеће

и мирише цвеће.

Олистала шумица,

све се напред креће.

Стигле су с југа роде и пасте,
а млада трава сад бујно

расте.

Данијела Луковић, I-4

***

Дошло је пролеће

радуј се цвеће,

бела рада и маслачак

и топлота сунца зрачак.

А пчелице веселе

лете с цвета на цвет,

радују се пролећу

и скупљају мед.

Ива Поповић, I-4

***

Зора руди

пролеће се буди.

Вратиле се

птице мале,

процветале лале.

Древеће листа,

гора је чиста.

Деца скакућу,

радују се пролећу.

Виолета Обрадовић, I-4

***

У пролеће замирише цвеће,

поточић жубори,

шума озелени

маслачак зажути,

висибаба забели.

Кад пролеће дође,

све на боље пође!

Марко Андријевић, I-4

Деца уче од начина
на који живе

• **Кораци**

Ликовни прилог
Снежана Лазић, VII/2

ПРОЛЕЋЕ

Стидљиво крај брега,
висѝбаба извири из снега,
у живици поред пута
заблиста јагорчевина жута.

Замириса љубичица плава,
око ње зелени се трава,
нема снега, нема зиме
када златно сунце сине.

Заљуља се једна грана
процветалог јоргована,
олиста дрво, расте цвеће,
дошло нам је мирисно пролеће.

Бојана Петровић, V-2
Наст. Миливоје Трнавац

ЉУБАВИ МОЈА

Љубав је сан без краја
у који можеш ући баш лако;
она је део човековог раја,
само, кад улазиш, куцај полако.

Она прима свакога ко је жели,
може јој се доћи из сваког
краја,
она с људима воли да се
весели,
зато ја тебе зовем, љубави моја.

Љубав је добра, љубав је лепа,
баш као што смо ја и ти,
некад је нема, некад слепа,
добри и лепи нека буду сви.

Ко из тог сна изађе, брзо се
врати
јер се без љубави не може дуго;
човек без љубави много пати
и не може радити ништа друго.

Марина Марковић, VII-3
Наст. Миливоје Трнавац

**КУДА ПОЋИ ПОСЛЕ
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ**

Остало је још само месец дана до краја ове школске године. И тада, нисмо више основици. Кад помислим на тај дан, увек ме обузме сета. После толико година проведених заједно у истим клупама, после толико дружења, смеха и радости, одједном треба да се растанемо. Можда ће понеки од нас имати ту срећу да опет, и у средњој школи, буду заједно.

Често се упитам: "Шта да упишем?" Одговор је увек исти: гимназију. Зашто баш гимназију? Човек по завршетку ове средње школе, истина, нема неко одређено звање, али има добар основ да упише ма који факултет, што је, уосталом, и мој циљ. Да ли ћу бити биолог, хемичар, фармацеут или нешто сасвим друго, још не знам ни сама. И ето, то је још један разлог да идем у гимназију јер после могу да упишем факултет који желим. Са осамнаест-деветнаест година мој поглед на свет ће се вероватно донекле изменити и ја ћу моћи да донесем најбољу могућу одлуку. У гимназији, нарочито општој каква је овде, сви предмети су равноправни и из сваког уз мали напор и вољу може да се стекне солидно знање. Човек са гимназијом је образован човек. Ето зашто је мој избор гимназија.

Марија Ђуђуз, VIII-3
Предм. наст. Софка Радојичић

ОВАКВА ЈЕ БИЛА МАЈКА МИОНА

Мајка Миона је главна личност у Глишићевој приповеци Прва бразда.

Живела је у скромној кући, у селу Велика Врбница, са троје мале деце. Како је Миона рано постала удовица, морала је радити и тешке ратарске послове. У томе су је помагала мужевљева браћа и братанци. Највише јој је помагао Јеленко, млађи брат њеног мужа. Мионине руке су наборане жуљевима. Лице јој је избраздано. Она је висока. Витког је стаса и одсечног говора. Њене очи су плаве. Коса јој је црна, увек чиста и свезана у пунђу.

Самохрана мајка Миона заслужује поштовање родбине и читавог села што је најстаријег Огњена послала у школу и што се није предала нити отишла у род, већ се прихватила тешких послова. Деца су јој била обучена као из најбоље газдинске куће.

Како су године пролазиле и деца расла, кћерка Душанка ју је замењивала у кућним пословима. Најмлађи Сенадин пошао је у школу, а најстарији Огњан је завршио четири разреда школе и почео да ради тешке послове.

Миона је најсрећнија била када је видела свог сина како оре у њиви иза лаза. Тога дана Миона се из њиве вратила левушећи неку веселу песму.

Ја мислим да је чича Јездимир био у праву када је за Миону рекао да је муж-жена.

Јована Миловановић, V-1
Предм. наст. Миливоје Трнавац

КАКО САМ СЕ УПЛАШИЛА

Много се бојим паса. Не волим када показују своје оштре зубе.

Једне суботе шетала сам са мамом градом. Одједном је ка мени потрчао чувава, бели пас. Уплашено сам вриснула и почела да бежим. Срце ми је јако лупало.

Мама ме је једва стигла. После ми је лепо објаснила да је бели пас само желео да се игра са мном.

Тамара Радојичић, I-3
Разредни учитељ Сања Антонијевић

ЛЕТОПИС '95/96.

Општинско такмичење из српског језика

НАША ШКОЛА ДОМАЋИН

Наша школа била је (23. марта) домаћин општинског такмичења из српског језика. Надметала су се 134 ученика из свих седам школа са подручја општине.

Међу такмичарима из V разреда наша школа није имала представника.

У конкуренцији ученика VI разреда најуспешнија из наше школе била је Драгана Стефановић, VI-2 (освојила друго место), а на окружно пласирале су се још: Марија Марић (VI-2), Славница Јовићевић (VI-2) и Милутин Лазић (VI-1).

Седмаци су постигли најбоље резултате. Првак општине и уједно најуспешнији ученик општинског такмичења је ученица наше школе Ана Николић, VII-2 (са 19 од могућих 20 поена). На окружно такмичење од наших пласирали су се још и Јелена Стојановић (VII-3) и из Враћевшнице Никола Чаровић и Дејан Петровић.

У категорији ученика VIII разреда Марија Ђуђуз, VIII-2 (18 поена) и Марко Миловановић (ОШ "Таковски партизански батаљон") делили су прво место.

Ивана Весковић, (VII-2)

Окружно такмичење из српског језика

**ЈЕЛЕНА СТОЈАНОВИЋ —
НАЈУСПЕШНИЈА**

На окружном такмичењу из српског језика (Чачак, 13. април), по основу успеха на претходним такмичењима, учествовало је девет ученика наше школе (VI - 4, VII - 4, и VIII - 1). Најуспешнија од њих била је Јелена Стојановић (VII-3) која је са 17 поена (од 20 могућих) била у групи такмичара који су освојили друго место. Ана Николић (VII-1) освојила је 16 поена и нашапа се на трећем месту. По проценту освојених поена (минимум 80%) њих две биле су кандидати за учешће на републичком такмичењу.

У конкуренцији ученика VI разреда Милутин Лазић (VI-1) са 15 поена пласирао се на друго, а Драгана Сретеновић (VI-2) са 14 поена на треће место.

Марија Ђуђуз (VIII-2) била је у групи од 6 ученика који су са 15 поена били пласирани на првом месту.

На републичко такмичење са подручја наше општине пласирао се једино Марко Јанићевић (VII) из ОШ "Таковски партизански батаљон".

На кросу "Таковски устанак"

НАША ШКОЛА СВЕУКУПНИ ПОБЕДНИК

Свеукупни победник на Четвртном кросу "Таковски устанак" у категорији пионира и пионирки је наша школа. Екипно пионирке су друге (иза ОШ "Жижица Јовановић Шпанац" из Ваљева), док је пионирима припало прво место. Екипу наше школе чинило је 150 такмичара (од тога 25 из Враћевшнице), а предводила ју је Љубица Радуловић, професор физичке културе.

Крос је одржан 13 априла на простору Спомен-комплекса у историском Такову, а поводом Дана општине и 181. годишнице Другог српског устанка. На старту је било преко 2000 такмичара, а кроз циљ је прошло 1476. Наступали су такмичари из 37 места из Југославије, Републике Српске и Бугарске.

Дете које живи са неповерењем
учи да подваљује

ЛЕТОПИС '95/96.

На литерарној смотри у Коларима

ОСВОЈЕНЕ ДВЕ ПРВЕ НАГРАДЕ

На угледној литерарној смотри основаца "Извор живе речи", коју је 23. пут узастопно (овог пута под покровитељством Министарства просвете) организовала ОШ "Илија Милосављевић Коларац" из Колара - две прве награде додељене су ученицима наше школе.

Катарина Вучићевић (VII-2) добила је прву награду у конкуренцији ученика VII разреда, а Владимир Вуловић (VIII-1) добитник је истог признања у конкуренцији ученика VIII разреда. Њих двоје били учесници завршне манифестације у Коларима 31. маја и 1. јуна.

Признање младим поетама наше школе припало је у конкуренцији од 2800 радова приспелих из свих крајева Југославије.

Општинска смотра литерарних талената

УСПЕХ НАШИХ ПОЕТА

Наша школа била је (10. маја) домаћин и општинске смотре младих литерарних талената. Учествовали су само ученици ОШ "Таковски партизански батаљон" и ученици наше школе. Сваки учесник такмичио се са по три песме.

Жири Смотре (Милеса Илић, песникиња; Надежда Павловић, професор; Миодраг Ристовић, лекар и песник) прогласио је Катарину Вучићевић (VII-2) за најуспешнијег учесника. Другу награду на Смотри добио је, такође, ученик наше школе Владимир Вуловић (VIII-1), а трећу Милан Мирковић (VI; ОШ "Таковски партизански батаљон"). Похваљен је ученик наше школе Вања Петровић (IV-1) а по оцени жирија и остали учесници у јорданима песника остварили су високе уметничке домете: Снежана Михајловић (VII-2, песма Моцарт), Иван Адровић (VI, ОШ "Таковски партизански батаљон"; песма Да сам ја велики) и Миодраг Давидовић (VIII, ОШ "Таковски партизански батаљон"; песма Пустина).

Према пропозицијама добитници прве, друге и треће награде учествоваће на окружној смотри.

Смотра младих литерарних талената организује се у оквиру Песничке школе Књижевног друштва просветних радника Србије, а под покровитељством Министарства просвете.

Конкурс Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године

ДВА ВРЕДНА ПРИЗНАЊА

Снежана Лазич (VII-2) добитник је седме награде за успешно обрађену тему "У мислима крајем са српском војском преко Албаније и Крфа ка слободи".

Признање је додељено и нашој школи за најмасовније учешће и квалитет послатих радова.

Атлетска такмичења

УЧЕШЋЕ У ПОЛУФИНАЛУ ЈУПАЛ-а

Пионир-атлетичари наше школе квалификовали су се у полуфинале Југословенске пионирске атлетске лиге (Јупал), које је одржано 12. маја у Чечку, док ће финале (учествовање првих шест екипа из полуфинала) бити одржано у Београду, 19. маја.

Екипу наше школе у категорији пионирки представљају су Љубица Глишковић (VII-1) и Марија Стојановић (VII-1) - 100 м; Марина Марковић (VII-3) - 300 м; Јелена Милић (VII-1) - 600 м; Слађана Ђокић (VIII-3) и Јасмина Ивановић (VII-1) - даљ; Слађана Ђокић (VIII-3) - вис; Мирјана Радовановић (VIII-2) - кулга.

У категорији пионира представљају су нас: Иван Јовановић (VIII-2) - 100 м; Владимир Јеремић (VIII-2) - 300 м; Драгомир Јеремић (VIII-2) и Марко Петровић (VIII-2) - 800 м; Слободан Марић (VIII-2) - даљ; Владимир Трифунковић (VII-2) - вис; Иван Видојевић (VIII-2) и Никола Милојевић (VII-1) - кулга.

ЛИТЕРАРНИ ТАЛЕНТИ

ЧОВЕК

Лежи човек на клупи
и кишобраном црта
сенку света.

Касније шири кишобран
и ствара му небо
па оставља клупу.

Потом силази на обалу
и жедно пије море.
И гле, човек постаје море!

Катарина Вучићевић, VII-2
Наст. Миливоје Трнавац

БЕЗ ТЕБЕ

Најпре смо се насмешили
и рекли: "здраво".

Једно велико за мене и тебе,
оно здраво,
које казује да се двоје младих воле.
Била је киша.

Хладноће око свих срца
само наша
топлина пријатно греје.
И не би нам било хладно,
и да снег непрестано веје, веје.
И најбоље се једне вечери
на клупи у парку.

Од тада смо шетали заједно
излазили, делили успехе и
неуспехе у школи.

А свакако смо се препирали
ко кога више воли.
Међутим, прелепо је било,
да би трајало дуго.
Зашто си морала
за неки воз среће, да будеш
неизграђена о, љубавна пријуго?
Једног дана ударила си ми шамар
пред свим друговима у школи.
Не нежни шамар који би казивао

да ћеш

можда, поново да ме волиш,
већ шамар који боли,
страшно боли.

Желели смо дотакнути свет љубави,
али чим смо га дотакли,
увенуо је
Када смо били најсрећнији и
најсигурнији,

један твој поступак
све је распршио у бесконаче.
И ја сам сада део кишне
што пада и испира ноћ.
Ја сам део јесени што брише
своје усомене.
Ја сад нисам онај весели дечак
јер су тебе испрале кише.

Милан Мирковић VI/5
ОШ "Так. парт. батаљон"

СЛАВА

Улазе многи људи, сељаци,
као што сам и ја ушао.
И сваки од њих каже исто,
уради исто,
и седне на клупу или
столицу.

Сви они били су мишеви
под страшном шапом
и сви били чланови
владајуће партије.
Данас их свако вуче
на своју страну демократије.
Гледају у икону и ћуте.

Деда је устао,
подигао чашу,
наздравио свима
и задубио се у свећу.

Владимир Вуловић, VIII-1
Наст. Софка Радојичић

МОЦАРТ

Слава као врхунац,
Блед обзор сунца
У очима пуним сене.
Зар је свет тако мали?
Вредност као ластавица
За многе људске ћуди.
Вечна тама у самоћи
Студеног згаришта живота,
Уз блесак дугмади
Са негдашњег капута.

Снежана Михајловић, VII-2
Наст. Миливоје Трнавац

СРЕБРНА ЈУТРА

По сву ноћ хладан северац
дува,
птичица мала зиме се чува,
иглице мрза окују брезу,
сребрна јутра зору доведу.

На стаклу прозора моје собе
као у излогу препуном робе:
велови fine сребрне чипке,
прекрише гране ледене,
гипке.

Врапци под стрехом
стресају крила:
"Дуга и хладна ова ноћ је
била!"

Можда им јутра сребрне
косе
понеку мрвицу хране носе?

Вања Петровић, IV-1
Разредни учитељ
Надежда Бајић

ДА САМ ЈА ВЕЛИКИ

Да сам ја велики, све би ми
било лако.
За доручак, ручак и вечеру
јео бих увек слатко.
Сладолед бих густирао без
обзира на топлоту.
Нико ме не би грдио кад
пробушим нову лопту.
У школи бих укинуо
множење, а увео играње.
Са бројевима се губи
стрпљење, а игра доноси
веселе.

Одраслима нико не
говори:
Пиши, рачунај, не сметај!
До продавнице прошећај.
Да сам ја велики, све би се
решило дати.

Кад нешто погрешим,
рапорт
не бих подносио тати.
Овако само учење,
вежбање и свирање.
Ја немам времена за
играње.

Иван Ацовић VI/2
ОШ "Так. парт. батаљон"

За тате и маме будућих првака

ПРИПРЕМАЊЕ ДЕЦЕ ЗА ПОЛАЗАК У ШКОЛУ

Полазак у школу је велика прекретница и веома велики догађај у животу детета. Дете треба да буде физички и психички спремно како би успешно пратило програме првог разреда.

Родитељи могу доста допринети правилној припреми свога детета за успешан почетак у новој фази развоја.

У чему би требало да се састоји та припрема? Она је двојака: правилно и систематско васпитање детета од рођења до поласка у школу - период који је пређен, и друго, непосредна припрема за сам почетак рада у школи. Ова припрема у првом реду треба да буде психолошка, емотивна, физичка и практична.

Има добар број родитеља који плаше дете школом и прете му учитељима. Мајка, у немогућности да обузда дечију игру и несташлуке, каже: "Чекај, чекај, платићеш све то у школи. Научиће они тебе како се слуша; они тамо бију, стављају у затвор." Овде није потребан коментар. Значи, не смете плашити дете казнама које га очекују у школи, радом и учењем, већ развијати његов интерес за оно што се у школи ради. Често греше родитељи који убијају детету веру у своје снаге. Не треба говорити да оно ништа не зна, да од њега неће бити ништа, да је оно глупо, да ће бити најгоре у школи, да ће га учитељ зато тући и грдити, а деца исмејавати. Резултат тога је да се дете затвори у себе, тешко говори и има комплекс школе. Родитељи могу омогућити детету да развија говор, да прича о ономе што види и чује, да зна да репродукује и да слободно изражава своје доживљаје.

Родитељ мора бити врло пажљив, поштовати дечје мисли и увек упућивати на правилност говора. Ако дете има неких говорних мана (тепа, шушка, муца) треба му и ту помоћи.

Девојчица од 7 година нацртала је леп цртеж, показује то свима у породици, жели да истакне своју личност. Ово је нормална појава и треба је подржавати речима: "Ти си лепо нацртала, прави си уметник." Родитељи на овим примерима не треба да штеде речи, већ исте силају кофом, како то рече један педагог.

Има таквих родитеља који сматрају да је једина припрема детета за школу да дете научи да чита и пише. Они сматрају да ће тада њихово дете бити "паметније" од друге деце. То је погрешно.

Родитељи могу много учинити да дете развије оне навике које ће му бити неопходне кад пође у школу, посебно културно-хигијенске навике. На пример: да дете научи да се обраћа старијима,

продавцу, да уме да се понаша у друштву вршњака и старијих, да уме само да се обуче, умије, обује, очисти своје одело, обућу, да се брине о својим ставрима, да ствари стави на одређено место и да се стара о својим физиолошким потребама.

Затим, мајка и отац могу научити дете да се лепо понаша: да куца при улазу, да назове добро јутро, дан или вече, да при одласку каже довиђења, да не говори кад старији и други говоре, да не псује и не лаже. Дешава се да дете, доласком у школу, понесе доста ових порока, па чак и каже учитељици: "Ма немој, ти лажеш. Све то што причаш је просто, мој тата или мама знају више." Има деце (јединчади) која су научила да их мајка облачи и свлачи, обува и умива. То треба прекинути - сада је моменат.

Нека деца све своје тешкоће и проблеме решавају кроз плач. "Хоћу то и то и готово." Мајка се противи том плачу, не дозвољава му тражену ствар. Оно се ваља по поду, разбија предмете по кући и тако стиче лоше особине. То у школи учитељи неће дозволити и може доћи до конфликта. Дечје хирове не треба по сваку цену испуњавати. Потом, родитељи могу упознати дете са путем до школе. То је обавезно и сасвим лако. Треба га научити да иде тротоаром, десном страном, да прелази улицу на одређеном месту, чека на зелено светло, да се не задржава на улици и да, код прелаза, прво гледа лево па десно. Све су то наизглед ситуације, али на њих треба много пазити, то су у школи крупне и деликатне ствари.

Најзад, родитељи могу научити децу да разликују бројне количине у обиму броја 20, али не механички већ са разумевањем на конкретним предметима (на овој гомили има више оловака, мање, исто и др.). Оријентација у времену: дан, ноћ, пре подне, после подне, час, вече. Затим оријентација у простору: испред, иза, напред, назад, лево, десно, горе, доле. Неко ће рећи да то деца знају. Варамо се. Многи од ових појмова су им непознати. Још је Каменски рекао: "Неразумно поступају родитељи који дете воде посве неприпремљено учитељу."

У припреме за полазак у школу спада и одевање ученика и набавка школског прибора. Не сме се ваше дете посебно разликовати од друге деце.

Момчило Гавриловић,
дипломирани педагог

ПОУКЕ ИЗ МАТЕРЕЊЕГ ЈЕЗИКА

ПИСАЊЕ ИМЕНА И ПРЕЗИМЕНА

У писању домаћих имена и презимена, као и у писању надимака уз њих, понекад се употребљава црта, понекад цртица, а понекад ниједан од ова два правописна знака. Ево правила која у вези са тим треба знати:

1. Двочлана женска презимена (презиме по роду и оно стечено удајом) редовно се везују цртицом: *Аница Савић-Ребац, Ивана Брлић-Мажура-нић, Јасмина Павловић-Стаменић* итд.

Ово важи и када је први део презимена променљив: *Вера Газиводе-Петровић, Вере Газиводе-Петровић, Вери Газиводе-Петровић* итд.

И још нешто: цртица у оваквим спојевима пише се без белина, дакле примакнуто.

2. Удвојена мушка презимена, пак, пишу се на два начина. Ако је њихов први део променљив, не везују се цртицом (пишу се, дакле, као две посебне речи), а ако је први део двочланог мушког презимена непроменљив, он се са другим везује цртицом. Примери: за писање без цртице - *Вук Стефановић Караџић, Вука Стефановића Караџића, Стјепан Митров Љубиша, Стјепана Митрова Љубише* итд.; а за писање са цртицом - *Михаило Полит-Десанчић, Михаила Полит-Десанчића...*

3. Надимак додат иза презимена пише се одвојено, значи без црте: *Владислав Петковић Дис, Мидраг Петровић Чкаља...*

Међутим, када надимак (или име од миља) дође иза личног имена, као његова замена, онда се веже са именом, и то цртом, а не цртицом. У овом случају црта се пише одмакнуто, са белинама: *Миодраг - Мија Алексић, Велимир - Бата Живојиновић* итд.

4. Цртом (а не цртицом) повезују се два или више презимена када су у функционалној вези (нпр. коауторска имена). Ова црта пише се на два начина:

а) као примакнуто, без белина, ако су имена једночлана (*Ристић-Кангргин речник, Кант-Лалласова теорија...*), и

б) са белинама ако су имена вишечлана (*Речник С. Ристића - М. Кангрге; наравно може се писати и Речник С. Ристића и М. Кангрге, дакле везник и место црте са белинама*).

Миљивоје ТРНАВАЦ, наст.

Дете које живи са похвалама учи се да поштује

Анкета: Куда поћи после основне школе

МОШО КОНОБАР - КАКО ТО ЛЕПО ЗВУЧИ

Јулијана Царевић, VIII-2. - Много волим да се играм и дружим са децом, па желим да postanем учитељица. У овом послу треба бити стрпљив, великодушан и амбициозан.

Марина Весовић, VIII-2. - Одлучила сам да се упишем у медицинску школу. Волим бебе и желим да postanем акушерско-гинеколошка сестра.

Мирослав Вулићевић, VIII-2. - Силно сам пожелело да postanем саобраћајни милиционер. Школа МУП-а је врло занимљива. Има предмета где је потребно доста учити, а има и предмета који су врло лаки као што су: камповане три недеље на Фрушкој гори, час о познавању оружја, стража, пракса.

Мирјана Радовановић, VIII-2. - Не знам за који позив да се одредим. Волим да радим на компјутерима, да радим у трговини, волим да фризирам, а размишљам и о школи за фармацеуте.

Тања Јанковић, VIII-2. - Завршићу економску школу, а онда ћу сигурно отићи у Београд на козметичарски курс. Обожавам да се шминкам, у стању сам цео дан да седим испред огледала и да стављам и скидам шминку. Када завршим козметичарски курс, отац ће ми отворити локал, а ја ћу у њему радити. Он ће ми довести чак и муштерије.

Виолета Обућина, VIII-3. - Желим да завршим ветерину и да помажем болесним животињама.

Александра Крстић, VIII-2. - Моја највећа жеља је да завршим дизајнерску школу и правим женске моделе. Већ видим себе у великој хали престижној људи који су дошли само да виде дела мојих руку. Ах, снови... Знам да се то никад неће десити, али ипак се тешим док гледам своје цртеже.

Мирјана Павловић, VIII-2. - Чврсто сам одлучила да упишем економску школу. Знам да није лако похађати ову школу али она ми је потребна као основа за факултет.

Бобан Јевтић, VIII-2. - Уписаћу гимназију ако будем успео да положим пријемни испит. Међутим, и гимназија данас не вреди много ако се после ње не заврши и неки факултет. Волео бих да студирам општу историју, јер сам тај предмет заволео после успеха на такмичењима.

Биљана Тодоровић, VIII-2. - Живот је, што кажу стари, пред нама, али мора да се заврши школа. Без школе си нико и ништа. Трговина ми се свиђа јер не могу ништа друго да упишем. У трговини ћу радити као један радник који мора да води рачуна о свему, да набавља потребно, да буде добар продавац, да чува свој посао.

Драгомир Јеремић, VIII-2. - Желим да се упишем у војну гимназију, макар вукао топове!

Владаца Даниловић, VIII-2. - Жеља ми је да упишем електротехничку школу. То ме привлачи јер желим да зароним у дубоке тајне електричне енергије.

Сања Јанковић, VIII-3. - Сада када сам на крају осмог разреда, волела бих да се нађем поново у петом разреду и да исправим све грешке које сам досад направила.

Ана Баралић, VIII-3. - Благом погледом милојем звезде. Свака звезда - једна судбина. Која је моја - питање је које ме ових дана највише мучи.

Милош Марковић, VIII-3. - Желео бих да упишем аутомеханичара јер ме то привлачи. Колико је тај занат добар, нисам још размотрио, али волим га.

Бранислав Миловановић, VIII-3. - Свирам хармонику и волим тај инструмент па бих хтео да postanем добар музичар.

Зоран Вујадиновић, VIII-3. - Пошто сам лош

ћак, ја бих уписао прехранбѝну. То је чист посао и лак.

Никола Ерић, VIII-2. - Још нисам озбиљно размишљао о томе куда поћи после основне школе. Наравно, на моју одлуку утичу и родитељи, који би волели да упишем електротехнику. Волео бих да завршим ту школу, а не бих волео да идем у њу. Кажу да је веома тешка.

Ликовни ѝрилоѝ: Дејана Божовић, VIII

Слободан Марић, VIII-2. - У гимназију бих волео да идем, али само ако има одсек за журналистику. Обожавам да читам спортске чланке, а још више да их пишем. Као и сваки Југословен, живим за фудбал и волео бих да будем у његовој близини бар као новинар.

Иван Јовановић, VIII-2. - У мом се срцу буди жеља да postanем комуналац. Сваки човек воли да је у свом послу најбољи, а ја мислим да ћу бити најбољи носач канти у граду. Још као мали исказивао сам свој таленат. Мама ме је увек хвалила како лепо истресам смеће из канте.

Бојан Лазовић, VIII-3. - Желео сам да postanем инспектор специјалне јединице против дроге и убистава. То ми је била жеља да postanем, али нисам имао среће у школи.

Александар Радосављевић, VIII-3. - Мене тренутно не занима ништа од оног што даје средња школа. Желео бих само да ме отац научи своје занату. Сањам да postanем молер, фасадер, тапетар, фарбар. Све ово зна да ради мој отац.

Светлана Шевић, VIII-2. - Желим да упишем економску школу. Али, да ли ћу положити пријемни? То је питање које мучи све осмаке. Понекад се пробудим ноћу и у мраку размишљам о томе. За српски се не бринем много јер сам га увек волела, али математика ми раздира душу. Због Питагорине теореме не могу понекад да спавам.

Катарина Деспотовић, VIII-2. - Определила сам се за економску школу, не зато што је волим него зато што је у Милановцу и што ће многе моје другарице ићи у ову школу. Много се плашим да ли ћу положити пријемни. А опет кажем себи: "Смири се, Каћа, буди добра девојчица, све ће бити у реду." Желим свим осмацима срећу, а понјавише мучи!

Ух, тај пријемни!

Марко Петровић, VIII-2. - Хтео бих да упишем за аутоелектричара јер су ту лаки предмети за упис и леже ми, а и волим да радим око кола.

Иван Видојевић, VIII-2. - Често кући мењам осигураче и слично радим око струје па ћу можда уписати електромеханичара или ауто-електричара.

Владимир Јеремић, VIII-2. - Још размишљам да ли да се упишем у гимназију или у економску школу. Свеједно, свугде ме чека пријемни испит. Страх да нећу положити пријемни из српског језика завукао ми се у кости и не да ми мира. Мисли су ми обавијене црним мислима. Сада ми једино предстоји да добро загрејем столицу и научим све што до сада нисам научио.

Анита Цветковић, VIII-2. - Гимназију да упишем не могу, економску не волим, а трговачку нећу. Шта друго пронаћи у овом граду. Ништа. Желела сам у медицинску школу у Чачку, али је мама против тога. Каже да ћу доста морати учити и на крају се у болници поново мучити. Можда овај град не пружа довољно могућности да се остваре снови. Нико не може успети а да остане у овом граду. Зато сви бежимо одавде!

Дејана Божовић, VIII-2. - Више не желим да будем доброћудна вила у белом мантилу са слушалицама око врата и шприцем у руци, мада би тада мој тата био најсрећнији човек на свету.

Сад бих се радо вратила у први разред основне школе, па све из почетка. Шалим се, наравно.

Гордана Јовановић, VIII-2. - Економска - моје опредељење. Можда се питате зашто економску кад сам одличан ћак? Мислим да избор школе не мора да зависи само од оцена. Ми бирамо оно што волимо, што желимо као животно опредељење.

Љубиша Стојанов, VIII-1. - После основне школе идем у средњу школу као и сва друга деца.

Никола Јоцковић, VIII-1. - Моји родитељи кажу да се са техничком школом продају леђа за мале паре, а са гимназијом и економском продаје се памет за велике паре.

Владимир Матић, VIII-1. - Двоумим се између гимназије и економске школе. Али са гимназијом теško могу наћи посла. Имам велико знање, али немам знања!

Срђан Нешић, VIII-1. - Већина ученика се одлучује за гимназију и економску школу. Ја сам одлучио да то буде војна гимназија. Већ сам полагао пријемни испит из математике и показао нека основна знања из српског језика. Ових дана очекујем одговор управе Генералштаба Војске Југославије

Александар Јаковљевић, VIII-1. - Ја сам одлучио да се упишем у милицију. Тај посао је веома узбудљив, не много напоран, а чување закона и реда није баш маѝи кашаљ.

Момир Зарић, VIII-1. - Желим да се упишем у угоститељску школу и postanем конобар. Служио бих госте у Хајату, Интерконтиненталу... Сви би ме звали Мошо конобар. Како то лепо звучи!

Александар Михаиловић, VIII-1. - Одлучио сам да се упишем у техничку, смер прецизно механика. Бабићу се поправљањем савремених уређаја: телевизора, телефона, компјутера. То ће ми у животу највише требати. И у кући и на послу увек ће бити нешто покварено.

Марко Миловановић, VIII-1. - После основне поћи ћу кући на ручак.

Тања Ломић, VIII-1. - Желим да postanем модни креатор. Уписаћу се у средњу дизајнерску школу. Она се налази на веома лепом, тихом месту, на Дединју, у Београду. Желим да одем из овог малог града.

Драгана Богдановска, VIII-3. - Пре неки дан на улици, видела сам деѝака како се весело смеје и шљапка по барама: За тренутак јавила се у мени жеља да се вратим у прве године свог детињства, време када сам и ја имала четири-пет година и када сам заврнутих ногаѝца шљапкала по барици. Мама и тата су мислили на све остало: и шта ћу да радим, да обучем... Ја нисам мислила ни о чему. А сада?

Припремила Софка Радојичић

За сваког по нешто

ПРЕД УМЕТНИЧКИМ ДЕЛОМ

Веома се често питамо шта је потребно учинити да бисмо схватили уметност? На ово питање може да се да само један одговор: потребно је да се она пажљиво и озбиљно проучава, пре свега њена ремек-дела.

Посматрати слику или скулптуру великог уметника - значи водити с њим својеврстан разговор. Уметник нам се обраћа немо, а ми му, такође, одговарамо немо, својом пажњом. Без таквог замишљеног дијалога, немогућно је схватити уметност. А да би постојао такав дијалог, потребно је не само да умемо да изнесемо своје мисли, већ да умемо да слушамо сабеседника и да га поштујемо.

ЈЕЗИК УМЕТНИКА

Догађа се овако: човек долази у музеј са најбољим намерама да погледа све што је у њему изложено. А уместо тога, пролази кроз сале, док му очи за то време лутају по експонатима. Пролази поред изванредних дела, а не примећује их. Његов разговор са великим мајсторима не може да се успостави. И он напушта музеј разочаран, незадовољан, понекад и љут. Љут је због тога што није могао ништа да схвати. Спреман је да напада уметнике који су му се обратили на њему нерасуђивом језику уметности. Неко ће чак изјавити да је све то бесмислено зато што он, као посетилац, није могао ништа да разуме и што у свему томе није нашао неки смисао.

Зашто се то догађа? Зато, што ми често заборављамо најпростију истину: треба научити да се види оно што гледамо, као и да развијамо у себи осећање за уметност. Тада ће се пред нама отворити огроман и прекрасан свет уметничких вредности и ми ћемо осећати захвалност према људима који су га створили и који нам помажу да проникнемо у њега.

Кад посматрамо ма које уметничко дело, морамо, најпре, да се сетимо епохе којој оно припада. Свако ремек-дело великог мајстора одражава време у којем је живео, одражава његове идеале, његове савременике и њихову животну борбу и стремљење ка оном најбољем. И зато, кад посматрамо неко ремек-дело, ми морамо да се сетимо шта о том времену прича историја, посебно историја уметности.

Међутим, историјски прилаз не сме да нам смета да у уметничком делу видимо оно што постоји и у наше време, оно што утиче на нас и што нас узбуђује. Прекрасна дела грчког вајарства створена су пре много столећа, старогрчки митови су већ далека прошлост, али антички мермер чува своју вечиту младост све до данашњих дана.

СКРИВЕНИ СМИСАО СЛИКА

У уметност треба улазити без журбе, поклањајући јој сву своју пажњу. Дела

великих уметника треба дуго посматрати и често се на њих враћати. Она ће тек тада открити пред нама сва богатства која у себи садрже. Треба имати стрпљења и на рад уметника одговорити радом гледаоца, јер ћемо само тако доћи до оног најдрагоценијег у уметности.

Садржину слике није тешко разумети. Међутим, она је често само полазна тачка. А главно је каквим се средствима уметник користио. У сликама се, поред директног смисла, који може бити изражен са само неколико речи, налази и скривени који се не може изразити речима, али ипак снажно делује на нас.

К. Б.

(Политика за децу, 25. април 1996)

НЕКОЛИКО "БОЖИХ ЗАПОВЕСТИ" ЗА ДОБАР КОНТАКТ СА РОДИТЕЉИМА

Немој одмах да се браниш чим те питају где ћеш или шта ћеш радити, јер их тако још више изазиваш.

Удржавај се од излива беса на њих. Твоје бешњење је само знак да си још дете јер не умеш да им помогнеш на други начин.

Буди увек тачан при повратку кући. То је бољи начин од свађе да продужиш време свог изласка макар за мало.

Твоји родитељи нису шпијуни, они не желе да ти загорчају живот, већ само брину за тебе.

Ако прегледају твоје ствари, не љути се одмах. Размисли прво да ли си им дала повода за то. Покушај да их натераш да ти верују тако што ћеш бити отворена и искрена са њима. Они нису у праву кад мисле да морају да знају баш све што ти радиш, али ниси ни ти у праву кад мислиш да је твој живот само твоја брига.

Ако не воле твоје другове, сазнај зашто.

Разговор је кључ свега. Разговарај отворено са својим родитељима о свему. Запамти и имај то увек на уму.

Они те воле иако не умеју то увек на прави начин да искажу.

Да ли си ти идеално дете? Па зашто би они морали да буду идеални родитељи?

Ирена Анђелић, психолог

(Комарац, лист ученика ОШ "Васа Пелагић" - Котеж и Овча)

КАКО САЧУВАТИ ЗУБЕ

ПРЕВЕНЦИЈА КАРИЈЕСА

Превенција каријеса је скуп мера којима се може спречити настанак каријеса (зубног квара).

Здравље зуба и десни и њихов квалитет одређени су генетски. Ту не можемо ништа променити. Правилна нега зуба је оно што сви можемо учинити за трајност својих зуба. И најнеквалитетније зубе можемо правилним одржавањем сачувати за цео живот. У правилно одржавање зуба спадају: (1) прање зуба, (2) контрола исхране, (3) коришћење флуора, (4) редовна контрола код стоматолога.

Правилним прањем зуба уклањају се плаке, безбојне лепљиве насlage пуне бактерија. Ако у плаке доспе шећер, бактерије га разарају стварајући киселине које разарају глеђ. Тако почиње каријес. У плакама, близу десни, настају токсини (штетене материје, продукти распадања разних микроорганизама у плакама). Токсини изазивају обољење десни и настанак пародонтитиса.

Плаке се уклањају правилним четкањем зуба и употребом конца за зубе. Увек треба користити пасте са флуором (јер флуор јача чврста зубна ткива). Зуби се четкају увек од десни у правцу ницања зуба. Овај поступак се понавља три до четири пута за сваку групу зуба. Да би се зуби добро опрали, потребно је 3 - 5 минута. Веома је важан избор четкице. Четкица треба да је од вештачких влакана са заобљеним врховима и средње тврдоће. Четкица се мења на 3 - 4 месеца. Поред четкице, важна је и употреба конца за зубе. Концем се уклањају плаке између зуба, са места која су слабо доступна четкици.

Данас на тржишту постоје и флуорогал раствори - црвени и зелени (водице за испирање уста обогаћене флуором).

За контролу зуба користе се ВИДИПЛАК таблете. Жвакањем таблета после прања зуба, пресотале насlage се обоје црвено.

Зубе треба прати **обавезно увече** пре спавања и **ујутру пре доручка и после доручка**. Пожељно је опрати зубе и после сваког obroка, посебно ако се чешће конзумирају слаткиши.

Контрола исхране подразумева свакодневно узимање хране богате протеинима (млеко, месо, риба - садрже калцијум, веома важан за квалитет зуба). Веома је важно уношење свежег воћа и поврћа (због калцијума, фосфора, витамина) и житарица, хлеба (посебно црног).

Употребу рафинираних (прерађених) шећера треба максимално смањити. Треба јести што мање колача, а што више воћа. Жвакање жвака без шећера повећава лучење пљувачке која испира зубе.

Флуор је елемент који се уграђује у глеђ зуба и повећава му тврдоћу. Флуора има врло мало у водама за пиће па се почело и са флуорисањем воде. Коришћењем такве воде за пиће, редукује се (смањује) каријес за 65%.

Труднице, мала деца, деца школског узраста и одрасли склони каријесу треба да користе таблете са флуором.

Редовне контроле санираних зуба код стоматолога обављају се на шест месеци.

Др Славица Мијатовић-Петковић
специјалиста превентивне
и дечје стоматологије

Дете које живи са истином учи се правди

ЕУРОКРЕМ

Лепши крем него џем!
За све клинке палачинке.

СОКОВИ "ТАКОВО"

Ој сокићу, сокићу,
ја те волим врло,
кад ми тако слатко
поцуриш низ грло.

"ТАКОВО" БОМЕОНЕ

Прича фазоне
и грицкам
"Таково" бомбоне

**ЗАДОВОЉСТВО СЛАТКО
ПРИРЕЂУЈЕ ВАМ "ТАКОВО".**

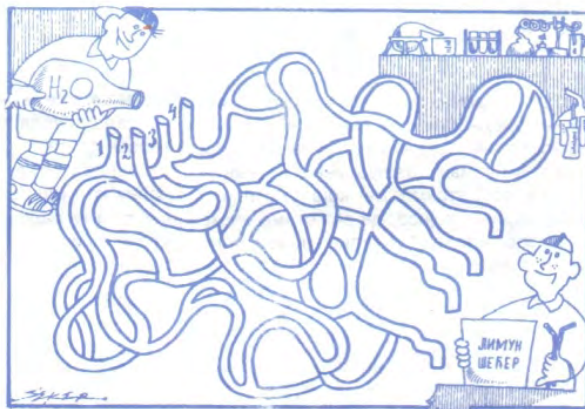

**Miloša Velikog 34, Gornji Milanovac
Tel. 032/715-288**

- Fotografije za 1 sat
- Za dokumenta za 3 minuta
- Fotografije sa tekstom - ČESTITKE
- Foto vizit karte
- Presnimavanje starih fotografija
- Fotografije velikih formata do 2 m
- Fotografije sa video kasete
- Fotografisanje i snimanje SVHS kamerama svih svečanosti
- MIKSOVANJE i umnožavanje kasete
- Štampanje kataloga

ЛИМУНАДА

Којим путем треба долити воду
за лимунаду коју прави Перица?

Врћи дејиньсїва

Година I
Број 1
16. мај 1996.

Тираж: 1500 примерака

Лист ученика
ОШ "Десанка Максимовић"
Горњи Милановац

Директор
Милета Мијаиловић

Главни и одговорни уредник
Миливоје Трнавац

Ликовне прилоге одабрао
Душан Лазаревић, наст.

Компјутерска припрема
"Таковске новине"
Штампа: ПИК "Таково",
РЈ Штампарија

Редакциони одбор ученика
Ана Николић, VII-2
Снежана Михајловић, VII-2
Јелена Стојановић, VII-3
Снежана Лазић, VII-2
Катарина Вучићевић, VII-2
Марија Ђуџуз VIII-2
Владимир Вуловић, VIII-1

Адреса редакције
ОШ "Десанка Максимовић"
Улица Милутина Тодоровића
Жица 66

32300 Горњи Милановац
Телефон: (032) 710-006
Тел/факс: (032) 725-374